

Dikken Zwilgmeyer

Paul og Lollok

En ungdomshistorie

bokselskap.no
Oslo 2022

bokselskap.no, Oslo 2022

Dikken Zwilgmeyer: *Paul og Lollik*

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1904 (Kristiania/Aschehoug).

Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no)

ISBN: 978-82-8319-648-1 (bokselskap.no),

978-82-8319-649-8 (epub), 978-82-8319-650-4 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Omslag, 1. utgave, 1904.

PAUL

[3] Isch for et veir! Taage og søle, kanske lidt sneslaps med lange bløde snefiller, og saa taage og søle igjen, og fint ækkelt duschregn, som aldrig holdt op og ligesom aldrig begyndte heller. Det gik i en suppedas altsammen. Dampskibene laa og ulte udenfor i taagen, nogen havde lange ul og nogen korte, forsinket var de allesammen, saa det ikke var nogen moro at gaa paa dampskibsbryggen heller og staa der og vente og vente. Søndenvinden stod ude i fjorden og trykkede paa, sagde gamle folk – nu kunde den sandelig have trykket fra sig snart.

For nu havde dette filleveiret varet i tre uger akkurat. –

Der var nogen, som havde snakket om skøiteis paa skolen idag. Skøiteis! At der nok kom skøiteis før jul oppe paa Jernæsvandet! Jamænd sagde jeg smør, jeg.

[4] Paul Borch sparkede til en sten, saa den sprat bortover i sølen. Syv uger til jul akkurat idag – kunde der komme nogen is ud af sligt silregn da!

Den lange veien, han havde at gaa hjem fra byen ogsaa i sligt hundevair, mange gange om dagen. Den evig lange bakken og saa bortover her, hvor der var saa sølet, at en mange gange maatte studere paa, hvor en skulde sætte foden, og løb en for at komme fort frem, saa var det bare klask i klask. –

Han pleiede at løbe inde paa jordet ved siden af veien; de stive, gule græsstraaene i grøftkanten hang dyngfulde af vanddraaber, men det var da rensligt, det. Men saa havde en alle træerne i Mortensens have over sig der, som det dryppede og rendte af, om der saa tilfældigvis blev et lidet gløt i silregnet. –

– Og nu vilde de, han skulde gaa paa den fille danseskolen ogsaa!

Inderst inde var det det med danseskolen, som var det leie. Det stakkars veiret kunde være, som det vilde, for ham. Det kunde gjerne regne mursten ned for ham, om det havde lyst. Og sølen her opover – skidt i den!

Og stenene klaskede i sølen og sprat igjen bortover, slig spændte han til dem.

Det var ikke maade heller paa alt det, [5] tante Lena fandt paa. Maatte han ikke sidde og spille paa det ækle pianoet en hel halv time hver dag kanske, trykke og trykke paa de lille tangenterne. Han trykkede rigtignok lidt faderlig haardt ogsaa, saa der i forrige uge sprang to strenge, men det var bare tilpas til tante Lena.

Og havde han ikke gaaet her i høst kanske og plomberet alle tænderne sine? Græsselig vondt var det, især det store hullet. Bare tante Lenas paafund altsammen. Hvad ialverden skulde det gjøre, om han havde nogen huller i tænderne, det maatte han rigtignok spørge om. Ligesom ikke alle mennesker havde huller i tænderne!

Og saadan som tante Lena havde forsikret, at det ikke gjorde noget ondt at plombere. Ja, hun kunde nok sidde der og være overlegen hun, som havde forlorne tænder baade oppe og nede i munden. Ja han skulde gjerne vædde ti kroner om, at de var falske nede i munden ogsaa.

«Du vil takke mig engang inderlig, naar du faar bedre forstand,» havde tante Lena sagt.

Deilig vilde han det! Bedre forstand! Puh!

Nei tante Lena lignede en skjære, det gik han aldrig i verden ifra – en skjære, som hopper og hopper og ser alt og vender hovedet allevegne.

[6] Kunde ikke han bare faa læse og ellers være i fred, som han havde lyst til. Nu havde han jo hele det store verket om geologi, som stod i det indre kontoret hos far, og om aftenen havde han alle Carit Etlars romaner, foruden den af Cooper, som far abonnerte paa for ham. –

Havde bare hans egen mor levet, havde han sluppet alt det leie med danseskole og alt sligt. Og tante Lena ogsaa, som gik der og skubbede og skubbede ham til alting.

Og far sagde ingenting heller til alt det maset. Forresten hørte han nu ikke saa stort til det heller, han sad jo paa kontoret hele dagen. Om aftenerne inde i stuen, naar han læste aviserne, saa masede jo aldrig tante Lena.

Nei hun var nok saa klog. Nei da var det stilt da.

– Forresten kunde det nok været hyggeligere, ligesom lidt muntre, om far havde snakket lidt mere. Saadan at han ligesom kunde snakke til ham om lekserne

og tante Lena og sligt noget mange gange – skjønt – nei far var akkurat, som han skulde være.

Far var grepa flink i grunden. Mange gange stod der om ham i aviserne, og altid lovord – «Amtmand Borchs ubestridelige dygtighed» stod der igaar. Svært hyggeligt, at han var amtmænd [7] ogsaa, slig respekt der stod af ham i byen. Det var ligesom der blev stille af noget, der lignede ærefrygt, bare far var i nærheden.

Nei akkurat slig skulde en far være. Det gik ikke an at fortælle far om alle de smaatterierne ham og tante Lena imellem, far var for stor til det. Han havde nok at tænke paa alligevel, han.

Paul Borch travede videre. Skolebøgerne i en rem under armen, lud i ryggen og slængende, han stirrede altid ned i marken, naar han gik.

Ja – bra vilde han altid være for fars skyld – simpelthen for fars skyld. –

Jeg er glad i den manden. –

Paul saa op fra marken og udover fjorden, hvor taagen kom drivende igjen, det var ligesom øinene blev større og blikket lysere.

Aldrig har jeg løiet for far f. eks. da!

Aldrig i evighed har jeg gjort det! Nei, tænk lyve for far! –

Ingen af de gutterne, han kjendte, havde en saadan far som han. F. eks. se nu Jens Berentsens far! Der var ikke noget værdigt ved ham. Han dansede hver aften med smaapigerne sine, og tænk saa stod han paa ski og rullede ligesom en anden gut.

Nei saadan skal ikke en far være. –

[8] Og Ditlev Bangs far, som strævede saadan for at blive stortingsmand, saa alle lo af ham – og alle vidste det. –

Nei, en far skulde være med respekt om sig – alle skulde have respekt for ham. – Nei, det gik ikke an at snakke til far om noget saadant tøv som den fille danseskolen! For i grunden, hvorfor danser folk? Hoppe saadan, som de ikke havde sin fulde forstand, tænk gamle mennesker! Og saa danse med piger atpaa. Jenter, som bare ler af alting og er dumme som sild allesammen. Inderlig godt, jeg ikke har nogen søster ialfald.

Piger er det værste som find's.

Aldrig i verden havde han snakket med en pige heller. Saadan rigtig da! Ja, han mente saadan alvorlig. For naturligvis havde han snakket med piger paa skøitebanen, spændt skøiterne paa dem og trukket dem og saadant noget – men aldrig snakket med dem rigtigt.

Sandelig om der var noget at snakke med saadanne om heller. For de lo jo bare af al ting.

Han blev flau, han, naar han var sammen med piger, og vidste ikke, hvad han skulde sige.

Var det nogen sag for en som Jens Berentsen kanske. Saadan en jentegut. Fem søstre havde han, og hver af de fem søstre [9] havde mindst fem veninder. Han havde snakket med piger, fra han blev født, han. Var det nogen sag at vide, hvad en skulde sige til dem, da?

For det var det, som var saa ærgerligt, at han ikke vidste, hvad han skulde sige til dem.

Slig som Jens Berentsen kunde snakke med piger! Dreie paa ordene og faa dem til at le. Det var slig, de vilde have det.

Gik ikke Jens Berentsen der med nedkjæmmet haar i panden og ud i tindingerne bare for at være pen!

Aldrig i verden skulde han da klippe haaret sit for en jentes skyld eller for at blive pen. Da vilde jeg foragte mig selv, da!

Men slige gutter med haaret nedi panden liker netop alle piger. Og saa er han saa dum i matematik, at de gjerne kan kjøre ham gennem en væg, Jens Berentsen.

Og saa skulde han Paul Borch paa danseskole, og danse med slige, som ikke skjønner nogen ting!

Nei, endnu i aften vilde han tale med far og tante Lena, for paa den danseskolen vilde han ikke. Det var skraasikkert, det.

– Han var kommet ind i gangen hjemme, huen blev slængt i paraplystativet. – Uh, nu var det det, at han skulde bytte paa benene ogsaa for gulvteppernes skyld.

[10] Ja, tante Lena var temmelig irriterende. –

Naa, der stod hun i spisestuen og piskede fløde. Glat, graasprængt haar, hvidt, stramt smækkeforklæde og magre, raske hænder, saadan var tante Lena. Paul slog sig ned ved bordet.

«Vil du have et æble?» spurgte tante Lena.

Ja, Paul var saa naadig og tog det.

Tante Lena vispede kvitsch-kvatsch. –

Paul skrællede et æble overordentlig omhyggelig, det mindste spor af skallet maatte fjernes – bagefter spiste han saa alle æbleskrællingerne lige omhyggelig op.

«Du!» –

Tante Lenas visp stansede: «Ja.»

«Jeg vil ikke gaa paa danseskole, jeg du.»

Han havde i grunden tænkt at gribe sagen ganske anderledes an. Saadan ganske kort og bestemt, at paa danseskole vilde han nu engang ikke. Det laa ikke for ham. Han vilde blive videnskabsmand, han – og det var noget uvæsentligt tøv at lære at danse.

Men hvorledes det nu var eller ikke, saa kunde han aldrig faa den bestemte tone til for tante Lena. Han kunde nok beslutte sig til det og være kjæk iforveien, men naar det kom til stykket, saa blev tante Lena saa vrien og ækkel med en gang.

[11] «For noget tøv» – kvitsch–kvatsch. –

«Ja men jeg kan jo ikke danse.»

«Ja, det er jo netop det, du skal lære, ved jeg.»

Hvor svinagtig kjedeligt, saa skulde alle pigerne bare le af det, at han ikke kunde danse; men det skulde tante Lena være blaa for at faa vide.

«Jeg har sandelig ikke tid heller, tante Lena, jeg maa drive paa, alt jeg orker.»

«Det greier nok du alligevel, Paullikken, – og saa er det jo bare disse seks ugerne til jul.»

Uh, det ækle kjælenavnet ogsaa. Han var fjorten aar for en maaned siden, og saa kaldte hun ham Paullikken endda!

Det var maade paa alt!

Men det kunde han ikke sige. Saa begyndte han at lægge ud om alt det, han skulde læse – fysik og matematik – «du aner ikke altsammen, tante Lena.»

Tante Lena vispede urokkelig.

«Dans hører med til opdragelsen, min kjære Paul, for ikke at tale om holdning og anstand. En velopdragen ung mand af den gode familie, du stammer fra, maa kunne føre sig ordentlig.»

«Dans er noget naragtigt noget,» sagde Paul uhyre morsk i ansigtet.

[12] Tante Lenas visp stansede braat.

«Naragtigt – siger du, at det, din far og tante, der efter bedste evne er dig i mors sted, bestemmer for dig, er naragtigt?»

Tante Lenas stemme var ganske usedvanlig bebreidende.

«Nei, jeg – jeg mener bare, jeg mener ikke – forresten har jeg saa ilde vondt i en ligtorn ogsaa.»

«Ilde vondt – hvad er det for et vulgært udtryk, Paullikken, du skulde passe dig og ikke vænne dig til denslags.»

Uf, altid skulde tante Lena være saa fin ogsaa ligesom.

«Forresten kan du jo tale med din far om dette,» vedblev tante Lena, «om du overhører mine ord og ikke tror, jeg vil dit vel – skjønt Gud skal vide –»

Nei, naar tante Lena tager det paa den maade, ligesom martyragtig, kniber munden sammen og snakker om Gud, saa skal du have tak, tænkte Paul.

Akkurat det samme sagde hun, da han maatte plombere tretten huller ogsaa – nei noget saa stridigt som tanter, de er saa stridige som gamle bukker.

Nei, han maatte nok paa danseskole, han, det var ikke raad for andet, det skjønte han nok.

[13] – Pyt san, han var ligeglad han, han skulde gjerne gaa paa den fille danseskolen – det var ham knusende ligegyldigt altsammen.

Om aftenen, da amtmanden sad bag sit Morgenblad, og det var saa lunt og stille i det store værelse, hvor alle lyd dæmpedes af det store, karmosinrøde gulvteppe, sagde tante Lena pludselig:

«Paul vil ikke paa danseskole.»

Morgenbladet blev sænket et øieblik, og Paul fik et blik over brillerne:

«Jasaa – hvorfor det, gutten min?»

Der steg et lidet haab op i Paul. Kanske han alligevel kunde slippe.

«Jo, for jeg kan jo ikke danse.»

Inden amtmanden havde faaet kremtet sig til at sige noget, han var lidt langsom amtmanden, tog tante Lena ordet paany om gode manerer og anstand og et behageligt væsen.

Isch, tænkte Paul.

Sandelig hørtes det ikke næsten paa tante Lena, som hele hans karriere i livet og alting afgang af, enten han gik paa danseskole eller ikke. Det var grovt ogsaa, saadant snakketøi tante Lena havde. –

«Ja, ja,» sagde amtmanden et par gange, han vilde ligesom gjerne have en ende paa det, vedblev at holde Morgenbladet op foran sig [14] og knipsede paa det et par gange for at faa det til at staa stivt i hele sin længde: – «Ja – ja –»

Men tante Lena var endda ikke færdig:

«Merk mine ord, svoger, en klodset ung mand kommer sjelden frem i verden!»

«Jo jo, det er overmaade rigtigt det, tante Lena siger, gutten min.» Atter et knips paa Morgenbladet, og henvendt til tante Lena: «Meld ham ind paa den danseskole!»

«Det er alt besørget, svoger,» sagde tante Lena med et ubeskriveligt udtryk. Det var noget martyragtigt, ingen skulde komme og sige, at hun ikke gjorde sin pligt imod det moderløse barn. –

– Hele klassen skulde paa danseskole, det var ikke en eneste en, som ikke skulde der, saa det var kanske noksaa godt, at han ogsaa var meldt ind, tænkte Paul, for det kunde været leit ellers kanske. –

De havde gjerne kunnet gjøre nar af ham, havde han ikke været med – og der fandtes ikke noget saa fælt, som naar folk gjorde nar. Uh det var det værste paa jorden.

To dage efter, klokken seks om eftermiddagen, stod Paul Borch i hotellets klubsal med nye laksko og et meget stort, morskt, lyserødt fjæs.

[15] Han skulde vist ikke snakke til nogen, det kunde de være blaa for, saa optaget som de var allesammen af denne lille danseskolen. Johannes Larsen hviskede, naar han snakkede, bare af høitidelighed. Der fandtes ikke noget saa dumt i verden som en saadan danseskole. Baade naragtigt og dumt.

Og der kom pigerne ogsaa. To og to eller i hele flokke. Forventningsfulde og i søndagskjoler. Fine var de paa benene allesammen.

Alle pigerne samlede sig i en stor klump midt paa gulvet og snakkede ivrig, men lavt de ogsaa, ligesom Johannes. De vendte ryggen til gutteflokken borte ved døren, men fletterne daskede dem om hovedet, saa ofte og braat vendte de sig og saa bortover til gutterne. Nogen af de mindste pigerne, saadanne som lille Sofie Wilms, som endda fablede om Bukken Bruse og denslags, de løb grassat op og ned i den store sal, krøb op i sofaerne, der var saa høie, at benene deres ikke naadde gulvet, men stod ret ud i luften; saa sad de i to sekunder, jumpede ned igjen og løb og hylte lidt imellem. –

Skammeligt ogsaa, at en skulde gaa paa danseskole med slige smaaunger!

Frygtelig fin danseskole var det forresten. [16] Der havde aldrig været saa fin danseskole i byen før. For alle de andre danseskoler havde danset paa madam Salomonsens sal nede ved bryggerne. Men denne skulde holdes paa klubsalen paa det fineste hotellet, og det var en danselærerinde, som holdt skolen. Og hun var saa bekjendt, at hun behøvede ikke engang anbefalinger. Hun havde bare averteret, at hun kom, og saa vidste alle, hvem det var.

Hotellets klubsal var frygtelig stor, med skinnende hvidt dansegulv og tre umaadelige glasprismekroner. Høie, røde damaskesofaer strakte sig langs begge salens langvægge, og der var stoppede, røde skamler langsmed alle sofaerne, forat de, som dansede, ikke skulde træde tærne af alle dem, som sad og saa paa.

Og selve hornmusiken i byen, den, som spillede paa torvet om søndagene, skulde spille; alle de andre danseskolerne havde danset efter Blinde-Gunders harmonika. –

Blinde-Gunder spillede forresten godt, han, han var med paa alle skoleture og alle ture ellers ogsaa.

Men der sad alt hornmusiken og stemte violinerne sine, saa det kven i strengene. –

Jens Berentsen var den eneste af gutterne, som havde skilt sig ud fra de andre, han havde spadseret op og ned i salen med nedkjæmmet [17] haar ud i tindingerne og myset omkring sig. Han vilde vise, at han havde været i klubsalen paa bal før; hans onkel havde havt voksent bal engang, som blev holdt paa klubben, og der havde han været altsaa.

Tænk, at han vil gaa der midt paa gulvet aldeles alene, tænkte Paul.

Men der kom danselærerinden seilende. Hun havde et oldenborgsk kongeansigt, saadan med hagen frem, sort elegant silkekjole og bitte smaa høivristede fødder i sorte silkestrømper.

Gid som hun gjorde sig til og bøiede og vred paa sig, da hun hilste.

Alle børnene trak sig respektfuldt tilbage langs sofaerne, Jens Berentsen ogsaa, endda han passede paa at være forrest.

Saa begyndte det.

Den fede, silkeklædte danselærerinde gik let som paa fjære i en uendelig aktivitet op og ned i salen, ordnede og befalede; hun havde en stemme, som det smeldte i, endda hun var dansk. Gutterne blev opstillet paa den ene side, pigerne paa den anden.

Danselærerinden var overordentlig høflig, kaldte dem «Mine damer» og «Mine herrer», men gjorde ofte meget kort proces med «Mine herrer», tog dem i skulderen og dreiede dem [18] rundt med en vis fart, naar de stod stive og ikke kom paa plads hurtig nok.

De, som tilfældigvis var kommet til at staa ligeoverfor hinanden, skulde da danse sammen; forresten var det afpasset efter størrelsen, saa de smaa tutlede for sig selv nede ved døren.

«Mine damer og herrer, giv agt!»

Det formelig kvak i dem alle, slig røst havde danselærerinden, naar hun rigtig satte i.

Paul Borch havde kastet et hurtigt, forfærdet blik nedover pigerækken for at se, hvem der faldt paa hans part.

Du store kinesiske – det var Lollok Bommen – den lattermildeste af dem alle. For hun lo bestandig. Han havde bogstavelig aldrig seet hende, uden at hun lo – altid havde han gaaet omveie, skraaet over gaden, naar han saa hende, bare for den latteren. For ingen kunde vide, om ikke en slig en lo af en selv.

Og der stod hun ret overfor ham og lo, saa det lyste i de hvide tænderne.

Aa den afskyelige tante Lena, som havde faaet ham op i dette! Fælt var det.

Lollok Bommen talte ivrig raden nedover af gutter – de stod omtrent midt i salen – for at se, hvem der faldt paa hendes part; da hun fandt ud, at det var Paul Borch, saa det ud, som hun talte om igjen en gang til.

[19] Saa nikkede og lo hun over til ham; han blev sprutende rød; saa hviskede og lo hun til dem, som stod nærmest, og saa nikkede hun igjen.

Hun havde gult svært haar, kinderne var røde som en fuldmoden fersken, men munden var stor, fordi hun altid lo.

Hun var den værste af dem allesammen, tænkte Paul – nei, at han skulde være saa uheldig ogsaa, havde han bare staaet et nummer længer ned, saa havde han faaet Mina Brøndum, og det havde været meget bedre, for hun var ligesom ingenting, Mina Brøndum.

Saavidt han kunde skjønne den danske snakken paa danselærerinden, skulde han og Lollok høre sammen som fast par hele danseskolen, ialfald langt udover, til de havde lært mere.

Nei, han vilde blive syg, han vilde faa hovedpine, det vilde han, for dette kom han ikke til at holde ud.

«Mine damer og herrer – hop, en, to, tre!»

Danselærerinden løftede sin kjole op med to fingre og strakte sin ene lille høivristede silkefod ud i luften.

«Mine damer og herrer, behag at se nøie efter!»

[20] Skal ikke dette være naragtighed, tænkte Paul, saa ved jeg rigtignok ikke heller, hvad der kan kaldes saa, det er et mirakel, at hun er saa let paa foden slig en maskine – saa tyk – men hvorledes hun kan faa benene sine til slig, det gaar over min forstand.

Han stirrede paa de smaa høivristede ben og forsøgte at gjøre ligedan. – Nei – flaut var det ogsaa at hoppe slig – og saa raabte pludselig det oldenborgske kongeansigt deroppe fra enden af salen:

«Den unge, lyse, største herre dernede fører sig for stivt.»

Væmmeligt ogsaa, at han skulde være den største. Naturligvis lo Lollok Bommen og allesammen og saa paa ham. Det var rent ud ydmygende – den afskyelige tante Lena med alt det, hun fandt paa.

Endda havde han heldigvis ikke kommet Lollok Bommen paa saa nært hold, at han behøvede at snakke, de bare opererede paa hver sin side, men pludselig raabte oldenborgerinden noget, og der kom Lollok over til ham.

Gyseligt flaut, at han ikke skjønte dansk ogsaa.

De skulde danse sammen. «Men jeg kan ikke,» sagde Paul, han kjendte, han blev rød helt ud i ørene.

[21] «Pyt, det gjør ingenting, jeg kan saa udmerket, alle, som danser med mig, siger, at jeg danser saa brilliant – kom bare!»

«Hvorfor gaar du her da, naar du kan danse?»

«For moro vel.»

Ja det var deilig moro. Lollok Bommen halte og trak i ham, han var stiv som en kjep og kunde ikke svinge; hele hans ansigt brændte som en glo.

«Kom nu – saadan – nei saadan – nu gik det bedre – saa ja!»

Hun var merkelig flink ogsaa, slig som hun fik det til, nu dansede de jo næsten som de andre. Væmmeligt var det jo forresten, og der var sandelig danselærerinden ogsaa og tog et tag i ham, rundt og rundt og atter et tag, hun fulgte med hele salen opover.

«Mere bøielig, min herre, mere bøielig!»

Lolliks ansigt lo lige imod ham. – «De har forresten faaet en brilliant dame – før ham frem, lille frøken – før ham frem!»

Dermed slap oldenborgerinden ham for den gang.

Noget saa simpelthen væmmeligt.

«Du er saa stor, og du holder godt, saa du skal nok blive flink,» sagde Lollik.

«Nei, jeg kan ikke dette, jeg.»

[22] «Pyt, du kan da vide, du kan, jeg skal hjælpe dig saa godt –»

Der blev klappet af til pause, og Paul vilde pile bort til gutterne, men Lollik stansede ham.

«Ikke gaa da – saa sætter vi os her.» Saa kunde han jo umulig gaa, naar hun sagde det.

«Jeg har ofte tænkt paa det,» vedblev Lollik, «naar vi er paa bal, saa staar du bare i dørene og kikker, er det nogen moro i det da?»

«Nei.»

«Hvorfor gjør du det da?»

«Jo – for de vil, jeg skal gaa hjemme.» Han vilde jo ikke sige, at det var tante Lena, som fik ham afsted heller.

«Gid, hvor dum du er – endda folk siger, du skal være saa skrækkelig klog – er du det?»

Han maatte smile, endda han ikke vilde det.

«Nei, jeg tror ikke det.»

«Jo, jeg tror du er klog – læser du frygtelig meget?»

«Aa nei da.»

«Gid – jeg orker simpelthen ikke at læse, jeg – skolen er det væmmeligste paa jorden – jeg maa have moro, jeg – det er rart, at vi aldrig har snakket sammen før,

du.»

«Ja –»

[23] Der kom Jens Berentsen hen og trak ham med sig, det var noget hemmeligt.

Om ikke de to kunde bytte damer nu med en gang – danselærerinden merkede det ikke nu, naar hun ikke kjendte nogen endda, «og det er vist dig knusende ligegyldigt, hvem du har.»

Han havde saavidt seet, at Jens Berentsen havde trukket afsted med tykke Janna Sendresen.

«Nei jeg vil ikke bytte,» sagde han og saa ret ud i luften med sit trodsige, store, lyserøde fjæs.

«Maa jeg spørge hvorfor?»

«Nei,» Paul Borch havde ingen grund, men han vilde ikke bytte.

«Det er lumpent af dig altsaa.»

«Paa plads,» raabte oldenborgerinden, saa det smeldte i ørene, og der stod de igjen i rad og række.

«Du er slet ikke værst,» sagde Lollok, «jeg havde troet, du havde været meget værre.»

– Paul travede hjemover i sølen den lange vei opefter til amtmandsboligen.

Hun var ikke værst ligevel, Lollok heller, hun var næsten koselig – og hun havde ikke leet saa fælt meget.

Nei sandelig om han vilde bytte med Janna Sendresen lel, den store dundra!

[24] Og næsten pen var hun ogsaa, Lollok.

Han vidste ikke af, før han var inde i gangen hjemme, saa meget nyt var det at tænke paa.

«Var det nu ikke morsomt?» spurgte tante Lena.

«Aah» – han vilde for alt i verden ikke sige til tante Lena, at det havde været lidt moro.

«Hvem dansede du med?»

«Med Lollik Bommen.»

«Den lille pene?»

Paul svarede ikke noget paa det. Tante Lena skulde være blaa for at faa vide, om han syntes, Lollik Bommen var pen.

Om aftenen blev han liggende længer vaagen, end han pleiede. Det var det, om han skulde øve sig i dansetrin hjemme, som han funderte paa. Bare han kunde gjøre det, saa ingen saa det. Hvis han hoppede slig heroppe paa sit værelse, var det vel al rimelighed for, at tante Lena kunde høre det nede i dagligstuen, og saa kom hun naturligvis op og spurgte, hvad der var paafærde. For saadan var hun akkurat. Midt paa svarte natten rev tante Lena af fyrstikker, naar hun hørte jernbanetogene, for at kontrollere, om de ogsaa holdt ruten paa minuttet. Saa kunde en jo vide, [25] hvorledes hun var hjemme i huset, naar hun lagde sig op i jernbanen ogsaa. – –

«Naa, tænk nu paa det, at vi danser vals, og ikke paa al lærdommen din» – og Lollik svingede ham rundt. For det var det rare, at trinene kunde han nok klare, men at svinge kneb det altid med.

Han likte forresten det, at Lollik troede, at han ikke kunde svinge i dansetakt, fordi han var for lærd.

Hun maatte gjerne tro det ogsaa – det var ligesom saa voksent.

Men Jens Berentsen var rentud væmmelig. Der kunde ikke han og Lollik faa sidde i ro et øieblik og tale alvorlig, saadan som han likte det, før den figuren kom med alle ablegøjerne sine og bød Lollik cigaretter. Selv stod han med en utændt cigaret i mundvigen og konverserte, naar danselærerinden havde travelt med de smaa oppe i salen.

Han kunde jo holde sig borte hos den tykke Janna Sendresen, han. Det var jo hans dame.

Men der var han aldrig, endda Janna hele tiden sad og saa efter ham med de umaadelig søvnige øinene sine.

En ting var forresten merkelig. Og det var det, at han aldrig havde troet, at det var [26] saa let at snakke med piger. Naar han havde tænkt paa det før, havde han aldrig kunnet skjønne, hvad han skulde snakke om. For han havde jo aldrig været

noget videre sammen med piger før, ingen søstre havde han jo, og ingen kusiner som alle andre, og hjemme var det jo saa græsselig stille bestandig. Ingen selskaber, uden det store herreselskab paa fars fødselsdag, 6te januar. Før i tiden havde han jo havt gutteselskaber, men nu var det blevet ligesom saa kjedeligt, saa nu vilde han ikke mere. Han rent gruede, naar tante Lena kom med forslag om, at han skulde have fremmede.

Eller bare bede en gut hjem til middag.

Nei ialverden, hvad skulde han stille op med en af de gutterne fra skolen hjemme i deres egne stuer? De vilde bare kjede sig, og han vilde ikke vide, hvad han skulde snakke om heller.

Forresten – naar han snakkede med Lollok Bommen paa danseskolen, saa var det ikke stort, han selv sagde. Det var i grunden bare nei og ja og jaaaa. Mere behøvede han ikke at sige, for Lollok snakkede hele tiden alene.

Naar han kom hjem og tænkte over det, var det alligevel leit, at han aldrig sagde andet end ja og nei og jaaaa.

[27] – Det kan godt hænde, at hun tror, jeg er et naut.

Men aldrig i verden kunde han faa det til at begynde at snakke om noget heller, endda han spekulerede ud temaer i forveien.

– Igaarftes paa danseskolen havde det været rent galt med svingningen. Danselærerinden havde fulgt med et langt stykke, da han og Lollok dansede, og svinget og svinget dem rundt. Og Lollok havde storleet, og alle de andre ogsaa, som et kor af latter fra sofaerne rundt om.

Forresten troede han, de lo af det lange, tynde haaret hans ogsaa. Fordi det viftede, naar han dansede. Tante Lena vilde jo aldrig, han skulde klippe haaret sit om vinteren og høsten, forat han ikke skulde blive forkjølet. Men han skulde simpelthen gaa ind til en barber og klippe sig imorgen, han, uden at sige et eneste ord om det, før det var gjort. Og øve sig i at danse kunde han altid gjøre i det store gamle lysthuset nede i haven. Nøglen hang i gangen bestandig den.

En ting kunde han forresten ikke skjønne, og det var, hvorledes tante Lena kunde opdage al ting.

For mener du ikke, at hun havde opdaget, at han ikke syntes, det var værst at gaa paa [28] danseskole. Naar hun havde spurgt ham, havde han bare blaast og ladet svært ligegyldig, og endda sagde hun en aften:

«Hvad sagde jeg, Paullikken? Jeg sagde, du vilde more dig, jeg, Paullikken – stol paa tante Lena, du Paullikken.»

Det var ækkelt, men tante Lena fik saa ofte ret – han kunde ialverden ikke skjønne, hvorfor det var saaledes bestandig.

For tænk nu glædede han sig hver aften han skulde paa danseskolen. Han kunde ikke skjønne, hvad det var, alt det han havde stelt med og tænkt paa alle de lange, mørke eftermiddagene, før danseskolen begyndte. For nu var det ligesom bare danseskolen, han tænkte paa bestandig.

Men svineheldig havde han været, som havde faaet Lollok Bommen til fast dame. Naar han saa paa alle de andre, saa var der ingen saadan som hende.

Ikke Claudine Soot og ikke Tilla Schou og ikke Magdalene Nilsen heller, hun med det sorte, krøllede haaret sit – nei de maatte ikke byde sig mod Lollok. –

For Lollok var saa nydelig, naar hun lo, og saa snakkede hun meget mere end alle de andre, meget morsommere ogsaa, og saa var hun ikke spor af generet.

[29] Tænk hun dansede midt paa gulvet mutters alene mange gange.

Og saa snild som hun var. Naar det kneb i svingene, saa hvisked hun:

«Lad os bare skynde os, saa hun ikke faar se det, Storemor.»

Hun kaldte danselærerinden aldrig andet end «Storemor».

Ja det var en koselig pige, Lollok Bommen.

Ekstra koselig i grunden.

Det var ganske rimeligt ogsaa, slig som alle gutterne vilde danse med hende. Men sandelig om det var noget hyggeligt heller; naar han og Lollok havde sat sig ned i god ro, saa kom de straks og bukkede for Lollok, ofte to tre paa en gang.

For i ekstradansene indimellem havde de jo lov til at danse med hvem de vilde.

Og Lollok var lige blid mod alle, og det var ikke noget hyggeligt det heller.

En dag han kom paa danseskolen – han var kommet sent afsted hjemmefra – sad Lollok med en stor pose teaterkonfekt borte paa en af sofaerne og tyggede og spiste. Jens Berentsen og Yngvar Lie stod ved siden af hende. Inden han havde faaet snoet sig frem mellem alle de dansende par paa gulvet, dansede Lollok ud med Jens Berentsen.

[30] Du store alverden, Lollok var jo hans dame, og første dans skulde de da altid danse sammen. –

Han vilde passe paa at være i nærheden, naar de satte sig ned, for det var skam dette.

Men der kom danselærerinden:

«Unge hr. Borch, værsgod, her er en dame» – og puffede den skjæve, tynde Gusta Olsen hen til ham.

Paul Borch havde en meget veltalende underlæbe. Den stod langt frem og var temmelig trodsig, da han bukkede stiv som en lineal for Gusta Olsen.

Gusta var ikke saa høi, som han selv. Over hendes skulder holdt han øie med Lollok og Jens. –

Der satte de sig ned. – Paul slap Gusta Olsen midt paa gulvet, men det oldenborgske kongeansigt var, sandt for dyden, lige ved:

«Nei, nei, min herre – salen tre gange rundt.»

Isch!

Han sled i det. Naa endelig, der var han færdig og styrtede hen til Lollok og bukkede for hende.

«Nei tak, jeg danser med Jens.»

«Ja, men du er jo min dame.»

[31] «Pyt – det var bare i begyndelsen det, kan du vide.» – Lollok kikkede ned i sin konfektpose og udvalgte sig en sukret valnød. – «Værsgod, vil du ikke have konfekt?»

Nei, han skulde vist ikke have nogen konfekt. – Inden han havde faaet summet sig til at sige noget, dansede Jens og Lollok ud igjen. Og straks Jens havde sluppet

hende paa den anden side af salen, saa dansede hun med Yngvar Lie.

Det var saa skammeligt, at –

Og iaften som han netop havde glædet sig saa til at snakke med hende.

Tænk saa fik han ikke danse med Lollok den hele aften. Det var rent harmeligt. De var om hende som fluer alle de andre gutterne, og ret som det var, havde hun en ny stor pose konfekt.

Og slig, som hun lo den aftenen. Hun havde den slags latter, som trillede, jo mere hun lo, des rødere blev kinderne.

Det var som alle likte Lollok. Om det saa var selve danselærerinden, saa smeldte hun ikke saa i stemmen, naar hun talte til hende.

Og de gule fletterne til Lollok dansede om hende, hun var som en vind oppe i salen og nede i salen, hjalp de smaa og pratede med dem. Hun kunde ligge paa knæ i lange tider ^[32] foran lille Sofie Wilms og snakke med hende om Bukken Bruse.

«Har du seet ham selv?» spurgte Lollok.

«Nei, ikke den store, og ikke den lille, men den mellemste har jeg seet mange gange,» sagde lille Sofie Wilms, hun var fem aar og havde blaa silkebaand ved tindingerne.

Hun brydde sig ikke det gran, om der stod gutter og vilde danse med hende, naar hun laa slig og snakkede med de smaa.

«Isch, vent da!» sagde Lollok.

Tilslut blev det saa, at danselærerinden fik hende til at hjælpe sig med de smaa.

Hun trillede og lo og kommanderte, og der blev en hel komedie af det hele.

For tænk, hun kommanderte paa dansk, akkurat som danselærerinden!

De smaa havde mest hoppet og tullet for sig selv dernede ved ovnen uden at være med i takten, men Lollok fik liv i det hele og strævede opover og nedover salen med lille Jens Kobro, der var tyk som en liden pølse og hang som en klump om livet paa hende.

Gid hvor rare piger kan være – tænkte Paul – at hun vil bry sig saa med de dumme smaaungerne!

Danselærerinden prakkede paa ham de værste damerne, de som dansede mindst og [33] ikke var pene, Elisa Malvig f. eks. med den svære fødeflekken.

Ikke derfor, han havde i grunden vondt af hende, og han skulde gjerne danse med hende, for hun dansede svinagtig godt – hun var ikke værst Elisa Malvig.

Men Lollok trillede og lo længer op i salen – nei nu vilde han danse med Lollok!

Aa langtifra, der var nogen andre i veien altid.

Ikke kunde han finde paa at sige et eneste ord til hende heller – det var sandelig ikke saa let at snakke – saadan i en fart da.

Det havde været en kjedelig aften, det havde det. Den kjedeligste, siden danseskolen begyndte – han løb hjemover med nordenvinden i ryggen den mørke høstkvelde.

Latterligt ogsaa, at gutterne havde begyndt ligesom at skulle følge pigerne hjem om aftenen. De kunde saamænd saa inderlig godt gaa alene, de lange jenterne! Stod de ikke der ude i klubgangen og hang og ventede, til pigerne havde faaet byttet af sig danseskoene og kom ud. Han skulde vist aldrig staa der og hænge og vente paa en jente. Nei, det skulde de være blaa for.

Lollok havde havt følge med Yngvar Lie ikveld, havde han seet.

[34] Det skulde ligesom ogsaa være nogen moro at staa slig og vente – isch!

– Det var begyndt svært med traktering paa danseskolen nu. Mange af gutterne havde konfekt og chokoladekager med og cigaretter, som blev budt frem i smug.

Han saa aldrig Lollok nu, uden hun tyggede.

Jens Berentsen var værst til at traktere. Han havde to poser med sig hver dag – og sandelig – ja Paul var ikke vis paa det, men han troede, at Lollok fik dem begge. Hver dag.

Han kunde ikke like det. Simpelthen.

«Er du glad i saant?» Han saa græsselig morsk paa Lollok.

«Marcipan er altsaa simpelthen det bedste, jeg ved,» svarede Lollok.

Der dæmrede noget i Pauls sind, om at han – kanske – ogsaa skulde give hende nogen marcipan.

Jo – han vilde gjøre det. For alle de andre gutterne gav hende jo, og da kunde sandelig han ogsaa gjøre det. Det vilde næsten være lumpent, hvis han ikke gjorde det, for hun havde jo været hans dame fra begyndelsen af ialfald.

Hvor hestedum han havde været, at han ikke havde fundet paa dette før. Denne trakteringen [35] havde jo holdt paa mindst en uge nu – og kanske det var derfor, at ikke Lollok dansede med ham saa meget som før. For altid var det nogen andre, som hun nødvendig skulde danse med. Naturligvis de som gav hende alt det slikkeriet.

Men sligt noget var vist dyrt – og hvor skulde han faa penge fra? Maanedspengene sine havde han brugt op for længe siden til de nye skøiterne.

Skulde han bede far om penge? Nei, saa vilde naturligvis far spørge om, hvad han skulde bruge de pengene til – for han maatte ikke have saa lidet heller – mindst fem kroner.

For slig marcipankonfekt var frygtelig dyr – og saa skulde han da være nødt til at sige til far, at det skulde være til marcipan til en pige!

Nei!

Og lyve for far – nei det vilde han ikke – for det var skammeligt, det.

Men tante Lena – mon der var nogen penge at faa ud af tante Lena? Han kunde jo sige, at han maatte have en ny bog paa skolen f. eks. Men saa skrev hun op i sit regnskab: Ny lærebog til Paul – og saa vilde kanske far spørge, hvad det var for en bog.

Det var væmmeligt ikke at have penge. Han havde syv øre akkurat i portemonnæen sin.

[36] Tænk om han fandt en skat f. eks. Det var jo mange, som fandt skatte – i gamle dage forresten mest, skrin med penge inde i mure, og saadant noget. Der var mange tykke mure oppe i amtmandsgaarden hjemme. –

Nei, det var kanske bedre at redde en rig engelskmand, som gav mange penge i belønning, saadan som det stod om i aviserne mange gange.

Men hvad skulde han egentlig redde ham fra?

Ja, han kunde jo f. eks. have staaet paa ski og brukket benet, og saa skulde han komme og hjælpe ham og være græsselig snild.

Og saa skulde engelskmanden give ham fem pund; saa regnede Paul Borch meget nøiagtig ud, hvormeget fem pund var i norske penge. Nei, det var altfor meget – nei, han skulde været fornøiet, om engelskmanden havde givet ham fem kroner for at redde ham.

Isch for noget tøv!

Var det ingen ting, han kunde sælge da. Han stod oppe paa gutteværelset sit og saa sig om.

Der var kurvhylden med skolebøgerne i de tre nederste hylde og morskabsbøgerne ovenpaa.

Alle de gamle indianerbøgerne, men hvem købte sligt gammelt juks!

[37] Forresten havde far ogsaa engang sagt, at han likte ikke, at han solgte bøger.

Der laa frimerkealbumet hans. Tusen og otti frimerker havde han i det. Og mange sjeldne dubletter atpaa!

Tænk om han solgte det. Det kunde ikke et menneske sige noget om, for det var hans eget det.

Han stod og veiede det i haanden. Ækkelt ogsaa at sælge det, slig som han havde glædet sig over hvert nyt frimerke.

Men nu trængte han altsaa penge. Simpelthen i høi grad. Elias Weigert havde jo gaaet i lange tider og tigget og bedt om at faa kjøbt det.

Ja sandelig vilde han ikke sælge det jo – nu var han saa gammel, at nu brydde han sig ikke om at samle mere – paa nogenting. Alt det gamle jukset, fugleeg og rare stene var han ligeglad med nu. Knusende ligeglad. I grunden brydde han sig lidt mere om frimerkerne, men naar han altsaa trængte penge, saa!

Og Paul Borchs store lyserøde ansigt blev trodsigt: Jovist vilde han sælge det.

Det eneste leie var, at far kunde spørge efter det undertiden, eller komme med et nyt frimerke til ham fra kontoret. Men det var saa yderlig sjelden, det hændte, og gruelig [38] længe siden nu, saa han havde sikkert glemt det hele.

Han tog frimerkealbumet med sig paa skolen næste dag. Det var jo ikke saa skraasikkert endda, om han solgte det. –

Han viste det frem til Elias Weigert. Og Elias beundrede og sammenlignede og spurgte og grov om al ting.

«Vil du købe det?» spurgte Paul pludselig.

«Er du gal, gut, vil du sælge?»

«Det var nok muligt.»

«Hvormeget vil du have?»

«Tyve kroner.»

«Han er spikende gal han!» – Elias slængte albumet fra sig, «havde du sagt fem, saa.»

Sælge frimerkealbumet for fem kroner, nei, før kunde det være det samme med konfekt og danseskole og al ting.

Idetsamme han bøiede ud af skolegården og skulde gaa hjem, var Elias efter ham igjen.

«Jeg skal give syv.»

«Nei.»

«Otte da.»

«Nei.»

«Ja giver jeg ti, saa har du faaet evig nok, tværpompen, for alle de gamle fillemærkerne dine.»

Paul saa ned paa det gamle røde albumet [39] med guldbogstaverne udenpaa, som han havde havt saa længe han kunde huske næsten; det var rent slidt i hjørnerne.

«Ja, vil du ikke, er det mig komplet det samme,» Elias vilde skraa over gaden.

«Jeg skal tænke paa det til imorgen.»

«Noget saa tværket som dig – værsgod, tænk du!»

Elias Weigert vendte braat om og fór nedover igjen.

– – Uf, at han ikke havde taget imod de ti kronerne, saa kunde han kjøbt konfekt til Lollok til iaften. Hestedumt ogsaa. Han troede knapt nok, han vilde gaa paa danseskolen iaften. –

Straks over middag kom Elias Weigert op paa hans værelse. Det var saa sjelden, at der kom nogen gutter op til ham den lange vei fra byen, at det var rent rart. Han var vis paa, at tante Lena vilde lægge merke til det og spørge, hvad det var for en gut.

«Jeg skal sige dig,» begyndte Elias ivrig, «jeg tænkte paa noget, gut. Jeg skal reise ind til Kristiania imorgen til begravelse, jeg, ikke noget sørgeligt, bare den ældgamle bedstemoderen min, du ved. Broderen min kjender en mand, som kjøber frimerker, og saa skal jeg gaa did – saa skal vi dele ligt, gut, – [40] vi kan faa græsselig mange penge for det, saa ustyrtelig mange sjeldne frimerker, du netop har.»

Paul funderte en liden stund paa dette, han troede ikke noget videre paa Elias, han var ligesom altid saa ful og vringlete – men det kunde jo hænde, at han kunde faa flere penge for det der end her.

«Dele ligt var nu svært da,» sagde Paul tilslut.

«Det som blir over tyve kroner, kan jeg faa da.»

«Ja – det kunde vel lade sig høre.»

Ja saa aftalte de, at de skulde gjøre det paa den maade.

«Svinagtig lang vei opover her til dig, gut» – og Elias pilte til byen igjen med albumet under armen.

Inderlig godt, nu skulde han da faa penge, og det mange penge ogsaa. Nu skulde Lollok faa noget meget finere, end alle de andre havde givet hende. Han havde seet en æske med konfekt i et vindu med roser udenpaa og knyttet med silkebaand – den vilde han kjøbe.

Han havde da sandelig lov til at gjøre med sit, hvad han vilde. Han gav sig til at gjøre noget oppe paa sit værelse, endda der ikke var lagt i ovnen nu straks over middag, ryddede i ^[41]boghylde – og jamænd var blækhuset hans ogsaa bra blækket nu. –

Du verden, tænk om tante Lena vidste, at han vilde kjøbe konfekt til en pige – og far behøvede jo slet ikke at vide noget om det i det hele.

Om aftenen kom der en ungdomsven af faderen op paa besøg. Han laa over med dampskibet og spiste aftens deroppe. Han var kammerherre, lidt tykfalden, næsten lidt oppustet, men førte sig med megen lethed og elegance, fortalte morsomt og nød amtmandens gamle vine med et vist forstaaende smek med tungen. Tante Lena var synlig oplivet og havde arrangeret en fin liden soupé. Selv amtmanden talte mere, end han pleiede.

Kammerherren havde ofte henvendt sig til Paul om skolen og hans studier, – henimod slutten af maaltidet blussede hans ansigt sterkt over servietten, der var stukket ind i knaphullet.

«Maa jeg saa drikke et glas med dig, min unge ven, min kjære gamle vens søn» – det lille smek med tungen var der igjen – «ingen forelskelse vel endnu, min unge mand – ingen kurtise med smaapigerne vel?»

Paul Borch blev blodrød, det var saavidt, han ikke fik vinen i vrangstruben. Svinagtig væmmeligt ogsaa. –

^[42] «Nei gudskelov, Paul er et fuldstændigt barn endnu,» tog tante Lena ordet, «han har i den grad liden interesse for det smukke kjønn – jeg tror virkelig ikke, han kjender en eneste pige paa sin alder.»

«Se, se,» sagde kammerherren, «det var dog en meget merkelig ung kavalier – da var det dog anderledes i vor tid, frøken, maa jeg have den store ære –»

Tante Lena nippede til sit glas: «Nei, Paul er min gut han, i den retning er jeg tryg.»

«Det stille vand – og den dybe grund,» lo kammerherren og blinkede til Paul.

Amtmanden likte øiensynlig ikke denne passiar og fik det bort i noget andet. Da kammerherren merkede det, blev han med en eneste gang meget høitidelig og talte

med halvlukkede øine meget alvorlig om et religiøst videnskabeligt spørgsmaal, der netop var dagens tema.

«Nei, hvor morsomt, at du spiser russiske erter nu, Paullikken,» sagde tante Lena med halvhøi stemme.

Han havde ikke idé om, hvad han spiste.

Hvor inderlig godt, at tante Lena ikke vidste noget om konfekten, han vilde købe – og det gamle albumet og al ting – endda han angrede ikke det mindste paa det, saa koselig som Lollok Bommen var.

[43] Han var morsom, den kammerherren gid der ofte kom slige hyggelige gjester!

Hesten var alt kommet efter kammerherren, dampskibet skulde gaa øieblikkelig, afskeden gik i en fart: «Farvel ædle, unge mand!» – Pauls haand blev rystet kraftig, og øieblikket efter sad amtmanden, tante Lena og Paul igjen i den dybeste stilhed under den store lampe med den grønne silkeskjærm. Men der laa alligevel ligesom noget oplivende igjen i luften.

«Det er sandt,» sagde amtmanden pludselig, «hvor godt, at jeg huskede paa det» – han tog op sin lommebog og ledte i den. – «Her har jeg gaaet i lange tider med et overmaade sjeldent frimerke til dig, det er gammelt, fra Ægypten, som du ser; hent dit frimerkealbum, skal vi sammenligne og se, om du har noget tilnærmelsesvis lignende.»

Paul blev igjen sprutrød: «Nei jeg – jeg har det ikke –»

«Har du det ikke – hvorledes –?»

«Jeg – jeg laante Elias Weigert det idag.»

«Naa, saa venter vi til imorgen,» sagde amtmanden og lagde frimerket igjen i sin lommebog. «Det er rent pudsigt,» henvendte han sig til tante Lena, «jeg har ellers ingen [44] samlermani, men frimerker interesserer mig virkelig.»

«Paul har ogsaa en nydelig samling,» sagde tante Lena, «du skulde virkelig ikke laane ud den smukke samling til hvemsomhelst, Paullikken.»

«Du kan vide, de bytter sig imellem,» sagde amtmanden venlig, «men husk paa at faa det igjen imorgen, Paul, det skal mere mig at se det gennem igjen.»

Paul stirrede ned i sin bog, bogstaverne dansede for hans øine. Du store alverden, hvorledes skulde dette gaa!

Tænk at han havde sagt, at han havde laant bort albumet, og nu vilde far se det imorgen.

Tænk han havde løiet for far! Han kunde aldrig huske, at han havde gjort det før. Aldrig. Nei, dette var det værste, som kunde hænde. Men han maatte lyve igjen. Jo, han maatte. For han kunde umulig sige til far, at han havde solgt frimerkealbumet for at faa konfekt til en pige. –

Tænk om tante Lena ogsaa fik vide det! Tankerne aldeles hvirvlede inde i hans hoved. Hvad skulde han gjøre?

Nei, ingen i verden maatte vide, at han havde solgt frimerkealbumet sit af den grund.

[45] Bare han kunde faa fat paa Elias Weigert iaften. Men klokken var over halv elleve, og Weigerts havde ikke telefon, det vidste han.

Løbe til byen nu i stupende bælgmørke – ikke heller fik han vel lov til det, om han end kunde finde paa en grund. –

Nei, han fik vente til imorgen, Elias reiste nok ikke saa tidligt, saa vilde han faa albumet igjen – det fik være det samme med konfekt og al ting, for lyve for far var det værste, som kunde hænde.

«Hvor du dog er interesseret i den bog,» hørte han tante Lenas stemme, «du hører jo ikke engang, naar man taler til dig.»

«Ja, Cooper er morsom,» nikkede faderen.

Tidlig næste morgen var Paul paa benene.

Nei, han havde ikke tid til at vente paa eg og den stegte skinke. –

– Om Elias var hjemme?

Nei da, han reiste igaaftes han.

Om de vidste adressen.

Neimænd om de huskede den, der var ingen andre hjemme end to tjenestepiger.

Der kom en dump følelse over ham. Se saa, det var intet at gjøre ved det, han maatte finde paa noget at sige til far, han maatte lyve, han maatte.

Det var bedst at sige det ved middagsbordet, ^[46] før far spurgte ham, for da faldt det vist lettest og ligesom naturligst. Han kunde jo sige, at Elias havde kommet til at kaste albumet i sjøen, eller brænde det op. Nei, det var naturligst, at det var brændt op, lampen veltede – jo, det var lettest det med lampen. –

Han øvede sig i at sige det ligesom fort og ligegyldig: Tænk Elias Weigert har brændt op frimerkealbumet mit – lampen veltede –

– De var kommet helt til desserten ved middagsbordet, før han kunde komme sig til at sige det, og da gik det saa fort, at han næsten snublede over ordene.

«Elias Weigert har brændt op frimerkealbumet mit – der veltede en lampe –»

«Det var da et uheld,» sagde amtmanden.

«Kjære, det har da ikke staaet noget i aviserne om det,» sagde tante Lena, «det pleier da altid staa om beatricer, som eksploderer, og lamper, som velter –»

«Det blev vist snart slukket,» sagde Paul utydelig.

«Ja, der er megen moro og hygge gaaet tabt for dig med det,» sagde saa faderen venlig, «stakkars gutten min.»

Han saa ikke op. Hvor fælt det var, at far var saa snild, nu som han sad her og løi.

^[47] «Ja, dette er en lærepenge, Paullikken,» begyndte tante Lena, «rigtig en lærepenge –»

Nei, han havde ikke nogen ro paa sig til at læse lekser idag. Det store lyserøde ansigtet hans blev mer og mer trodsigt, der han sad med albuerne paa bordet oppe paa sit værelse.

Han var ligeglad med alting! Knusende ligeglad. Han kunde ligesaa gjerne gaa ned og borge den konfekten, saa havde han da den hyggen at give Lollik Bommen

den iaften. At han ikke havde tænkt paa det før, at han bare kunde borge den konfekten – han fik jo alt, hvad han vilde, han – amtmandens søn.

Han gik til byen med lange skridt, ludede endda mere med hovedet, end han pleiede.

Ja, det var ikke det mindste iveien for, at han kunde faa den fine æske med konfekt paa kredit. Men isch, saa dyr den var. Fire kroner. Men nu kunde han ikke sige, at han ikke vilde have den heller, nu naar han alt stod med æsken i haanden og til og med havde spurgt, om han kunde faa den paa kredit.

Han skulde betale den om to dage.

«Ganske efter behag, hr. Borch.»

Første gang, han havde taget noget paa kredit ogsaa. Ja, nu var det gjort. Han saa igjen skrækkelig trodsig ud.

[48] Han var den allerførste, der kom paa danseskolen den aften. Hotel tjeneren gik endda og pudsede og stelte inde i salen. Det var da merkeligt, at det var saa tidligt, saa evig lang denne eftermiddagen havde været.

Saa sene, som allesammen var idag ogsaa. De kom jo aldrig. Nu var klokken et minut over seks, og Lollok var ikke kommet endda.

Naa endelig, der hørte han hendes stemme, hun lo ude i forværelset. Der kom hun og Magdalene Nilsen. Slig som alle roste det krøllede sorte haaret til Magdalene – enhver kunde da se, at gult, tykt haar var meget penere.

Det var flaut at gaa over gulvet saadan ganske alene, men skyndte han sig ikke, saa kom der en anden, og saa dansede Lollok med ham. Han gik med lange skridt over gulvet.

«Værsgod, vil du have lidt konfekt?» Uf, han kom til at række hende æsken, medens han endnu var saa langt fra hende, at han maatte staa med aldeles strak arm.

«Har du ogsaa konfekt – gid – nei tak – nu har jeg aldeles forspist mig paa konfekt – jeg er saa kjed konfekt, saa –»

Musiken spillede op. «Saa danser vi da,» sagde Jens Berentsen, og Lollok og han valsede ud.

[49] Paul stod igjen med æsken med de lyseblaa silkebaand. Vilde hun virkelig ikke have den – aa – aa –

Aa, han hadede hende – aa, han hadede hende forfærdelig. –

Det var som noget kogte inde i ham, det gik næsten rundt for ham – han vilde løbe hjem – han vilde ikke være her. –

Han saa efter hende. Det lyste i hendes hvide tænder, slig lo hun over skulderen til Jens Berentsen.

Nei, saadan havde han aldrig hadet noget menneske, som han hadede Lollok Bommen. «Hade» var netop det rigtige ord, «være vond paa» var et altfor svagt udtryk for det, han følte.

«Falder unge hr. Borch i tanker?» Det var danselærerinden. «Vil De behage at tage denne dame.»

Det var atter Gusta Olsen. «Jeg – jeg maa hjem,» sagde Paul med tyk stemme, «jeg tror jeg har hovedpine.»

«Pyt hovedpine,» sagde Gusta Olsen, «jeg har hovedpine bestandig, jeg – gid for en nydelig æske – er det teaterkonfekt?»

«Vil du have den?» sagde Paul pludselig, endda tykkere i mælet.

«Aa gid, hvor flot – nei tusen tak – har du virkelig købt den til mig?»

[50] Med en eneste gang blev Paul ligeglad med Lollok og al ting – skidt!

«Ingen af de andre pigerne har faaet saadan nydelig æske som denne,» vedblev Gusta, «den er vel forfærdelig dyr?»

«Ja svært.»

De dansede ud. Idetsamme de dansede forbi Lollok og Jens Berentsen, der havde taget plads i en sofa, sagde Jens – Paul hørte det tydelig:

«Akkurat passeligt par.»

Det var ham og Gusta Olsen, han mente.

Aa, om han kunde løbe bort og rundjule Jens Berentsen. Rigtig ordentlig juling.

–

Han fulgte dem med øinene, medens han dansede. Lollok saa ikke op, men sad og stregede med foden paa gulvet.^{u1} –

«Gid som du danser da, gut,» sagde Gusta Olsen.

«Skal vi sætte os?» sagde Paul.

Der dansede Lollok ud med Yngvar Lie. Ja du kan være blaa for, at jeg skal engagere dig mere, mor. –

Se nu saadant leven hun holdt, nu stod der om hende fire gutter mindst.

Nei, nu havde han hovedpine – rædsomt – han listede sig ud.

Han sprængløb hele veien hjemover. Tænk han, der havde løiet for far og borget [51] den æsken, og saa vilde hun ikke have den! Aa slig som han hadede hende!

Tante Lena var snild, da han kom hjem. «Stakkars min gut, hvor varm du er i panden.»

Ja han vilde helst lægge sig, saa slap han at sidde nede med far hele aftenen.

Til sin egen forbauselse sov han hele natten. Han skulde aldrig se paa Lollok Bommen mere, om han mødte hende en gang.

Han var ligesom dumpt ligeglad hele formiddagen paa skolen – hun kunde være inderlig blaa for, at han skulde snakke til hende mere, og se paa hende ogsaa.

–

«Jeg har kjøbt billet til dig ogsaa til konserten iaften,» sagde tante Lena ved middagsbordet, «det gjør vel ikke saa meget, om du forsømmer danseskolen en aften.»

Hvor deiligt det var! Altid havde han været saa kjed af det, at tante Lena trak ham med paa alle koncerter. Han brydde sig ikke et pluk om det, det var bare tante Lena, som paa død og liv vilde han skulde være musikalsk, fordi hans mor havde været det.

«Ja, han kunde saa udmerket godt lade være at gaa paa danseskole iaften.»

– Konsertsalen var propfuld, da tante Lena og Paul kom ind. Paul var altid glad, naar de slap at gaa midtgangen opover, hvor ^[52] alle saa dem. De skulde heldigvis idag have pladse nærmere væggen og trængte sig opover den smale gang, tante Lena foran, Paul efter.

Saa havde tante Lena naturligvis^{u2} glemte program, og Paul maatte klemme sig ud igjen.

Da han kom ind igjen, saa han pludselig Lollik Bommens hoved borte paa den anden side af midtgangen. Hun vendte ansigtet lige mod ham – nu nikkede hun.

Paul bøiede hovedet, men saa straks til en anden kant. Men da han var kommet paa plads, fik han alligevel saadan lyst til at se bort til den side Lollik sad.

Han vilde ikke se efter hende naturligvis – langtifra – han vilde bare se, hvor det var hun egentlig sad. Han havde ikke opfattet det i farten.

Han saa derbort. Der strakte ogsaa Lollik hovedet frem – nei, nu nikkede hun igjen.

Lynsnart trak han hovedet tilbage uden at nikke igjen.

Det var en violinsolo, som blev spillet. Han spillede jo saa sagte, at det var næsten ikke til at høre, folk pustede næsten ikke bare for at lytte.

Det var forresten ikke værst pent – uf, hvor lei han var af sig, fordi han ikke havde nikked til Lollik igjen. For det var uhøfligt ikke at nikke igjen, naar hun gjorde det.

^[53] Nei, han maatte se efter den gule fletten igjen. Med det samme saa Lollik bort til ham – nei noget saa flaut – lynsnart dukkede han bag tante Lena.

Men saa maatte han se derbort igjen – bare for – bare for at se, hvor det egentlig var hun sad.

Violinsoloen var forbi, de klappede voldsomt rundt ham.

«Et yndigt pianissimo,» hviskede tante Lena, «men hvorfor sidder du og dreier og vender dig saadan, er det nogen du ser efter.»

«Jeg – nei langtifra.»

Saa sad han som en mur bag tante Lena. Bare en eneste gang til saa han derbort, og da havde han siddet og tænkt paa det saalænge, at han vidste ikke af, før han gjorde det.

Men da saa han bare den gule fletten og lidt af et rødt kind.

I grunden havde han lyst at snakke med hende ogsaa. Nei, ikke snakke heller, men bare – nei, snakke vilde han ikke paa nogen maade.

Han stillede sig lige ved indgangen, da alle strømmede ud. Det gik langsomt, for huset var propfuldt. Men hvorfor ialverden kom ikke Lollok!

Før havde han altid været inderlig kjed af tante Lenas uendelige passiarer inde i garderoben. [54] Idag var det hende og gamle admiralinden – du, hvor de snakkede!

Bare de vilde snakke endda længer.

En gang maatte da Lollok komme.

Nei, nu var der næsten ingen andre igjen end tante Lena og admiralinden, hvor ialverden var det blevet af Lollok! Han havde da sandelig seet nøie efter, for han havde jo ikke tænkt paa andet.

Paa hjemveien kom hele elendigheden med frimerkealbumet, og at han havde løiet og borget, over ham igjen. Det smaaregnede, saa de kjørte med opslaaet kalesche, det var som han skulde kvæles, der han sad. Tante Lena kunde aldrig tie længe stille, nu snakkede hun med Svend kusk, det bar opover hele veien, saa det gik langsomt.

Aa, hvor lei han var af sig for alle mulige ting.

Stuepigen aabnede døren, da hesten stansede.

«Amtmanden havde bedt om, at Paul skulde komme ind til ham paa kontoret, straks han kom hjem.»

Paul kvak i. Hvad var det far vilde ham?

Du store alverden, hvad var det?

Han blev staaende i det ydre kontor, der hvor kontoristerne pleiede at sidde. Der var mørkt – uf, han gruede saa for at gaa ind til [55] far! Han kunde da umulig vide noget om frimerkealbumet, men kanske konditoren alt havde sendt regning!

Han hørte faderen rømme sig inde paa sit kontor.

Nei han vilde vente til imorgen med at gaa derind. Idetsamme han famlede sig ud, stødte han mod en stol.

Døren til kontoret blev aabnet: «Er her nogen?»

«Ja – det er bare mig.»

«Kom herind.»

Der var altid en egen lugt inde paa fars kontor. I gamle dage havde han altid syntes, der lugtede saa fint af sterke cigarer og bøger i skindbind og papirer. Nu kunde han rigtignok ogsaa forstaa, hvad tante Lena mente, naar hun sagde, at der lugtede støv. Tante Lena klagede jo altid over, at hun ikke fik vaske alle væggene derinde og puste og blæse støvet af hvert eneste papir. Far fik da sandelig have lov at gjøre, som han vilde, naar han vilde have støv i boghylderne sine, saa behøvede ikke tante Lena bry sig. –

En ting, som Paul ogsaa altid syntes var saa fint ved fars kontor, var de grønne tykke gardiner, som ikke blev heftet op, men som far vilde skulde hænge ret ned. Det var ligesom ^[56] saa aristokratisk. Det store skrivebord stod ret ud fra væggen mellem begge vinduer.

Han likte i grunden aldrig rigtig at komme ind paa fars kontor. Bare fordi han ikke vidste, hvad han skulde snakke om med far. Det var saa generet. Og saa hang det store billede af mor der ogsaa, og det var saa sørgeligt. Han vilde helst ikke se paa det, Paul.

«Naa, er det dig?» – Far ledte mellem nogen breve paa skrivebordet, du, hvor skaldet far var blevet i det sidste, han saa det saa godt nu lige under den svære lampe. – «Jeg har faaet et brev – naa her er det – det var jo saa, at dit frimerkealbum var brændt op?»

Paul kvak i, saa han næsten begyndte at skjælve.

«Ja – a.»

«Jeg har faaet et brev,» amtmanden blev staaende, men holdt brevet op under lampen, «fra en mig ubekjendt mand i Kristiania. Han skriver:

«Der er idag af en gut blevet udbudt mig til salg et album med ca. tusen frimerker, en ganske sjelden samling, efter sigende tilhørende hr. amtmandens søn. Da samlingen er ret værdifuld, og det ikke var eieren selv, der falbød den, tør jeg herved forespørge, om denne sag har sin rigtighed.»

[57] Amtraanden saa over brillerne hen paa sin søn. «Hvad er dette? Den gut, du laante dit album har altsaa løiet for dig og sagt, det var blevet ødelagt, og reiser saa direkte ind og udbyder det til salg til denne mand.»

Paul havde grebet fat i faderens kontorstol. Han havde en følelse, som om alt blodet strømmede ham fra hovedet ned i hjertet, men ikke en lyd kom over hans læber.

«Nu,» sagde amtmanden igjen, «du siger intet – naturligvis gjør det indtryk paa dig, at denne din skolekamerat kunde opføre sig saa skammelig – hvad er hans navn, jeg maa henvende mig til hans far.»

«Nei far» – halsen snørede sig aldeles sammen paa ham, «nei –»

«Hvilket?»

«Det er jo ikke sandt – jeg har løiet far – det var ikke sandt, det jeg sagde.» – Han sank ned i faderens kontorstol og holdt begge hænder op for ansigtet.

«Hvorledes hænger dette sammen, hvad er ikke sandt?» Amtmanden heiste hængelampen høiere op, saa lyset faldt sterkere paa den sammensunkne gut i stolen.

«Det var ikke sandt, at albumet brændte op» – voldsom hikst og graat.

«Saa – aa –»

[58] «Jeg vilde sælge det» – endda sterkere graat.

«Hvorfor?»

«Jeg vilde have nogen penge.»

«Hvad skulde de bruges til?»

Intet svar.

«Jeg venter et svar, Paul,» sagde amtmanden koldt.

«Jeg kan ikke sige det, far.»

«Kan du ikke sige det – saa maa det være noget meget slemt.»

Paul havde lagt hovedet ned paa faderens skrivebord: «Nei – jo – nei det er ikke noget galt.»

Der maatte være noget ved det lyse guttehoved der paa skrivebordet, som rørte faderen.

Han lagde sin haand paa den stridhaarede nakke.

«Saavidt jeg ved, er det første gang, du har løiet for mig, Paul, – jeg ser, du tager dig nær af det – hvad er det?»

Hvor frygteligt dette var! Hvor grusomt at sige til far, at han vilde have penge til konfekt til en pige. Far kunde vist ikke forstaa det. –

«Aa far – nei jeg kan ikke sige det – jo jeg vil» – han reiste sig op og stod lige ved siden af faderen.

[59] «Du synes vist, det er rart – du kan vist ikke forstaa det – men jeg vilde bare have noget konfekt til en pige.»

«Til en pige!»

«Ja, en paa danseskolen – alle de andre gutterne gav hende konfekt – og saa vilde hun ikke danse med mig,» han var holdt op at graate, men pillede og strøg henover udskjæringerne paa skrivebordet.

«Og saa?»

«Ja – saa havde jeg ikke penge – og saa blev Elias og jeg enige om, at han skulde sælge albumet for mig.»

«Og saa løi du for din far».

«Ja for det var saa leit –»

«Hvilket?»

«At jeg vilde have konfekt til en pige – du skjønner det vist ikke far, men det var saa skrækkelig leit.»

Amtmanden stod endnu med brevet i haanden: «Naa saaledes – dette er altsaa sandheden?»

«Ja far – ikke vær vond – det har været saa leit, saa.»

Amtmanden lagde brevet omhyggelig sammen og stak det ind i konvolutten.
«Naa, saaledes –»

Saa lagde han begge sine hænder paa Pauls skuldre.

[60] «Du skjønner vel, det ikke er noget hyggeligt, naar man første gang opdager, at ens søn har løiet for en?»

«Ja, far.» Han saa op paa ham. Der maatte være noget ved de smaa lyse øine, som atter rørte faderen. Han kastede et hastigt blik paa det store billede over sofaen.

«Du er aldrig herinde og ser paa din mors billede, gutten min, du skulde gjøre det. Du har godt af at mindes hende.»

Det rykkede i Paul, graaten vilde frem igjen.

«Mig glæder det billede hver dag med en vemodig glæde.»

Det vibrede om Pauls mund, saa han næsten ikke kunde holde den rolig.

«Det er ikke fornemt at lyve Paul – ikke nobelt.»

Pauls mund skalv endda sterkere.

«Og saa ved du, der er en høiere, du ogsaa skylder regnskab.»

«Ja.»

«Saa kan du gaa, jeg tænker nok, du husker denne stund.»

Gud – han maatte sige det, at han havde borget konfekten ogsaa, jo han maatte, han maatte –

«Du –»

«Er det mere?»

[61] «Ja – jeg borgede for fire kroner konfekt igaar.»

«Saa,» far tog op sin portemonnæ og leverede ham penge, «du betaler dem øieblikkelig imorgen.»¹³

«Ja.»

«Er det endda mere.»

«Nei.»

Paul gik ud. Aa gid far havde spurgt ham lidt mere. Saa vilde han fortalt, at de lo af ham paa danseskolen og alt det, og at Lollik ikke vilde have konfekten, og at alting var saa grusomt leit, at han ikke vilde gaa paa danseskoleballet og – bare ikke tante Lena fik vide det altsammen ogsaa.

Han holdt paa at gaa nedenunder til faderens værelse for at bede ham ikke sige noget til tante Lena. Han var alt helt ude paa gangen med tændt lys, for entrelamperne var slukket – der tittede tante Lena paa sin dør:

«Hvad er det Paul – er du syg?»

«Nei da.»

Tante Lena kom helt ud i nathabit: «Jo, noget er det, sig det straks.»

Han mumlede noget om «vand paa karaflen» og skyndte sig ind igjen.

Nei, magen til tante Lenas øren! –

[62] Der var tante Lena i dørsprækken med et glas vand. «Her har du vand, Paullikken, og for al del, du gaar jo i strømpelæsten –»

– Endda var det ligesom en lettelse, at det var blevet sagt, og at far vidste alt nu. Uf, hvor indviklet alt var blevet i det sidste. Alt det grusomme, han havde havt for dette frimerkealbumet for at faa de fillepengene, og saa vilde ikke Lollik have konfekten – hvor rasende, han havde været paa hende – saa gjild hun alligevel i grunden var. Da han saa den gule fletten og det røde kindet paa konserten iaften, saa maatte han huske paa, hvor inderlig hyggelig hun altid havde været.

Bare ikke tante Lena fik vide det, saa.

Hvor sørgeligt det var, da far sagde det om «vemodig glæde».

Uf, at han kunde lyve for far. Han skjendte ikke heller, men han kunde vist ikke begribe, at en kunde have lyst at give en pige konfekt.

Dumt forresten ogsaa – hestedumt – jenter er i grunden det værste, som find's.

– Han gik i en feber hele næste dag, om far skulde sagt noget til tante Lena. Nei, han merkede intet. Det var taust og stille ved maaltiderne, som sedvanligt, kanske endda lidt stillere. To dage efter laa frimerkealbumet [63] oppe paa hans bord. Det maatte være far, som havde lagt det der. Men faderen sagde ikke et ord, og ikke var Paul heller istand til at sige et ord. Han holdt paa fiere gange at sige: «Tak for albumet». Men saa kunde han ikke faa det til, og da der var gaaet nogle dage, syntes han, det var saa længe siden, at det var saa leit at sige noget bare af den grund.

Han havde fundet paa undskyldninger hver eneste aften, saa han havde sluppet at gaa paa danseskolen. Han havde havt saa rædsomt vondt i en ligtorn, saa. –

Men saa vilde tante Lena se den ligtorn, og saa var jo det forbi.

Nei, far havde nok ikke sagt et ord til tante Lena om nogen ting. Aa, hvor godt han likte far for det.

Lollik Bommen saa han intet til. Han havde taget sig en tur opover paa den anden kant af byen, hvor hun boede, men han saa hende ikke.

Han var ligeglad, han, baade med Lollik og alting, naar bare far ikke var vond, saa. –

Men næste dag tog han sig atter en sving opover veien, hvor Lollik boede. Men bare et lidet stykke, saa vendte han straks og gik nedover igjen.

«Nu skal det vel snart være danseskolebal?» [64] sagde tante Lena pludselig ved middagsbordet.

Det⁴ kvak i Paul: «Ja, det skal vel det.»

«Du kan vel bruke dine sko?»

«Jeg – jeg tror ikke, jeg gaar.»

«Nu har jeg hørt det med – svoger hvad siger du om det?»⁵

«Hum – han kan jo gjøre, som han vil.»

Min stilling i dette hus er ikke misundelsesværdig, tænkte tante Lena, godt at Vorherre gjemte min stakkels søster og sparede hende for at leve livet med en saadan utilgjængelighed og uforstaaelighed som denne mand. Han er stiv som en grindstolpe – jo, jeg staar her som mellem to grindstolper.

«Er det din mening, at Paul ikke skal gaa paa det bal?»

«Ja, han har sin frihed til at gjøre, hvad han vil.»

«Tak far,» brast det ud af Paul. Far var den snildeste mand paa kloden – han skjøjnte godt det, at han ikke likte sig paa danseskolen. Ja, noget saa klogt som den manden. –

Han havde tydeligvis ikke sagt et ord til tante Lena om alt det leie, saa nu gjorde han det nok ikke heller.

Det var bare det, at han var saa fjern bestandig, far.

[65] Han turde ikke snakke med ham om nogen ting, og ikke havde han nogen andre at tale med heller. Alle de andre gutterne havde saa mange venner, han hørte ikke andet paa skolen, end at de havde været sammen om eftermiddagene allesammen. Mest oppe hos Jens Berentsen, der var vist skokkevis af gutter oppe hos ham hver dag.

Men han vilde ikke gaa derop, for Jens Berentsen bad ham aldrig.

I grunden saa var Lollik Bommen det hyggeligste menneske, han havde truffet paa. Han likte hende simpelthen. Det var noget tøv det, at han hadede hende. Nei da, han hadede hende ikke, han tænkte paa hende hver dag.

Hvad ialverden kom det af, at hun begyndte med det, at hun ikke vilde danse med ham mere. Nu som han dansede saa meget bedre end i begyndelsen, og da som hun var saa snild.

Ikke vilde hun have konfekten heller. Hun skulde bare vide alt det leie, han havde havt for hendes skyld, saa. Han burde hade hende, men han gjorde det ikke.

Merkeligt nok, saa snakkede ikke tante Lena et ord mere om ballet. Hun saa rigtignok lidt martyragtig ud, men hun skubbede ham ikke det spor mere til nogen ting.

[66] I grunden havde han ønsket, at hun vilde skubbet ham lidt til at gaa. Ikke sagde nogen af kameraterne paa skolen noget heller, om han vel kom paa det ballet. Det var ligesom de allesammen havde glemmt, at han havde gaaet paa dansekolen, han ogsaa.

Og Lollok saa han jo aldrig

Nei saamænd om han vilde gaa paa det lille ballet, han havde andet at gjøre, han.

Den aften ballet skulde være, var det forresten noksaa rart. Noksaa rart at vide, at nu var hele klubsalen straalende oplyst, og musikken bruste gjennem salen, og nu dansede de alle. –

Lollok Bommen dansede vel svært nu, mon hvadslags kjole hun havde paa? Jo hun havde vist blaa kjole. Hun snakkede engang om, at naar hun var paa bal, havde hun udslaaet haar. Tænk det svære haaret!

Uf, aldrig i verden havde han noget morsomt. Aldrig – aldrig! Han var saa kjed af bøger saa!

Saa græsselig stilt som det var iaften herhjemme! Far bruskede med aviserne og læste og læste, og tante Lena var martyr. Nu lagde hun forresten kabal.

Det var skrækkelig trist at leve. Det sidste, han tænkte paa, før han sovned, var, hvem [67] mon Lollok havde danset første dans med. Havde han været der, saa var det nu vel rimeligt, at de havde danset sammen, hun havde jo været hans dame fra begyndelsen af.

Ja alting var gyselig trist. – –

Et par dage efter, da han gik hjem fra skolen, ganske skjæv af den store bogpakke under den venstre arm, kom der nogen løbende efter ham. Det var Lollok.

Hun blev gaaende ved siden af ham og passede sine skridt efter hans.

«Hvorfor var du ikke paa ballet?»

«Aa – jeg ved ikke – jeg havde ikke lyst.»

«Der var saa morsomt saa.»

«Jasaa.»

Saa gik de nogen skridt tause, mange i grunden. De saa ned i jorden begge to.

«Du Paul Borch,» begyndte Lollik, «er du vond paa mig?»

«Jeg – nei –»

«Jeg ved ikke – jeg troede –»

«Hvorfor skulde jeg være vond da?»

«Ja det er jo det, jeg ikke ved,» se nu lo hun igjen, «uf, det er ækkelt at gaa og gjøre sig god igjen, maa du tro.»

«Hvorledes – hvad mener du?»

«Ja, det som jeg gjør nu vel – du har jo [68] seet ud som en torden mindst, men saa tænkte jeg, at jeg vilde snakke til dig engang og spørge dig – uf, at du skal være saadan, Paul Borch!»

«Hvorledes er jeg?»

«Aa, saadan stiv og ækkel.»

Uf, hvad skulde han svare paa det da. Han vilde sandelig ikke være stiv og ækkel.

«Ja, jeg maa nok gaa, jeg,» sagde Lollik, «adjø da!»

Hun gik baglængs opover gaden: «Adjø da – adjø!»

Fremdeles baglængs gik hun og smilte hele tiden. «Adjø da!» raabte hun helt oppe fra hjørnet.

Paul stod hele tiden ganske stille og saa efter hende. Jakken var gledet ham opover hoften paa den side, bogpakken var, og haaret strittede ud ved ørene. Han saa græsselig morsk ud, for det var saa forfærdelig dumt, at han ikke vidste, hvad han skulde sige.

Han skridtede langt ud paa veien hjemover. Storartet veir det var idag. Barfrost og solskin. Kanske det snart blev skøiteis alligevel. Heroppe fra bakken var det pent i grunden, det blaa paa himlen der var forfærdelig vakkert.

Lollik Bommen var ogsaa storartet pen [69] idag. Jenter kan virkelig være pene! Og greie ogsaa. Men magen til Lollik Bommen findes nu ikke. Nei, det var han vis paa.

Det var ligesom der sang noget indi ham. Noget som var saa gruelig deiligt. Han havde lyst til al ting ieftermiddag. Sandelig vilde han ikke gjøre rent hos duerne oppe paa høloftet. Han havde tænkt paa det længe, men aldrig havt lyst. Men idag skulde det rigtig være moro.

Han var saa glad over ingenting idag.

Duerne holdt til inde paa et lidet loft med mange stokker under taget til at sidde paa. Han gik og plystrede og soped. Det var en sang, han havde hørt paa en konsert engang:

Irrnelin rose – Irmelin sol –

Kvitsch kvatsch med limen, duerne kurrede og flaksede om ham:

Irmelin rose – Irmelin sol.

Pludselig med en eneste gang slog det som et lyn ned i ham:

Jeg elsker vist Lollik Bommen!

Ja saadan var det, det som der stod om i alle romaner. Saa kjed, som han havde været af alt det om kjærlighed, som stod i alle romanbøger – han havde sprunget over mange blade, naar det bare var om kjærlighed – men tænk nu skjønte han det!

[70] Tænk at han havde syntes, at det havde været kjedeligt at læse om. Det som var saa forfærdelig deiligt.

Tænk han elskede hende!

Han vilde ikke snakke med hende. Nei da! Han brydde sig slet ikke om at snakke med hende. Men hver eneste dag vilde han gaa den veien om pigeskolen, saa kanske han mødte hende, og saa vilde han hilse.

Ikke et liv paa jorden skulde faa vide, at han likte Lollik Bommen græsselig godt. Før skulde de kappe hovedet af ham, før nogen skulde merke det.

Han sopede igjen af alle kræfter. Men tænk, om hun merkede det selv, at han – ja at han altsaa elskede hende.

Nei det maatte være grusomt simpelthen. Aldrig i evighed skulde hun merke det.

Ja forresten – om mange aar. Naar han var blevet berømt, saa vilde han sige det. For naturligvis skulde han nok blive berømt. Men hvorledes skulde han sige det mon?

Lollik Bommen, jeg liker dig forfærdelig godt, du aner ikke, hvor godt jeg liker dig!

Kanske han da ogsaa vilde sige: Jeg elsker dig. Men det var han ikke vis paa. Det gik vist ikke an at sige det saadan bent frem. Det var bare i romanerne det, ellers «tænkte» de det vist bare.

[71] Kvitsch, kvatsch med soplimen: Irmelin rose – Irmelin sol – han plystrede høit og skarpt.

Han fik lægge en plan ogsaa nu, hvad han skulde blive i verden.

Han troede nærmest, han vilde blive professor i geologi.

LOLLIK

[I]

[75] Aa gid for moro!

Storartet simpelthen.

Den fineste danseskole, som var i Kristiania, skulde komme til byen. Og den fineste danselærerinden, som fandtes i Norges land, skulde holde den. Og danseskolen skulde holdes paa klubsalen – bare hvidt og guld og røde damaskes sofaer rundt alle vægge. Og lysekroner af glas og guld. Og orkestertribune! En har følelsen af noget kongeligt, naar en kommer ind i klubsalen.

Hun havde nok danset før paa klubben, Lollik Bommen. Paa barneballer. Men da dansede de altid i den lille klubsal, aldrig i den store.

Aa gid – tænk i den store klubsalen!

Hun havde seet danselærerinden paa gaden. Og hun var ligesaa fin som admiralinden – kanske lidt finere endda. Og admiralinden var [76] det fineste i hele byen. Ja, Maren kokke sagde forleden dag:

«Det er jo ikke mange grader fra admiral til konge vel?»

Saa kan jo enhver tænke sig, hvorledes danselærerinden saa ud.

Og klubsalen var det sted i byen, hvor folk forlovede sig mest. Ja det havde Lollik altid hørt.

For det er jo mange mennesker, som forlover sig græsselig fort. Det maatte være rart, men nydeligt forresten.

F. eks. far og mor. Tænk den ene vidste ikke, at den anden eksisterede i verden den ene onsdagen, og den andre onsdagen var de forlovet.

Var det ikke underligt? At det kan komme saa fort, med en gang?

Næsten ikke til at forstaa. –

Det var saa gjildt, naar far og mor snakkede om det. Ligesom en roman. Naar far fortalte, saa sagde mor:

«Nei, nu glemmer du det og det.»

Og naar mor fortalte, saa sagde far akkurat ligedan:

«Nei, nu glemmer du det vigtigste.»

Og saa straaledede de i ansigtet begge to.

Tænk siden den onsdagen havde far og ^[77] mor været sammen bestandig. Giftede sig straks og flyttede herop til Ekeli, hvor de endnu bor. Men den gang havde de slet ikke saa god raad som nu.

Langtifra! Da havde de bare seks grønne ripsstole, fortæller mor, og dem var hun saa forfærdelig glad i. Men huset var akkurat ligedan som nu, det er bare den svære verandaen, som er bygget til.

For far og mor vil aldrig flytte fra Ekeli, og det holdt Lollik med dem i. Det er det deiligste sted i verden. Nu skal dere høre, hvorledes der er:

Huset er lysegrønt og lavt med en umaadelig glasveranda. Bag huset er ekeparken, som huset heder efter, og foran huset og paa begge sider er haven. Aa den ustyrtelig store, deilige haven! Der er nogen eketrær i den ogsaa, forresten findes der ikke et rart træ paa jordens kreds, som far ikke har faaet fat paa og plantet i haven paa Ekeli.

Og alle verdens roser!

Og fuksiaer! Far elsker simpelthen fuksiaer. De er store som smaa træer og staar i baljer.

^[78] Og slig som far gaar og steller i den haven. Fra tidlig om vaaren, de lange sommeraftnerne, og til sent om høsten.

Og altid med den svære gule panamahatten paa. Han er akkurat som en umaadelig vandrende sop, far, naar han gaar med den hatten nede i haven. For far er jo noksaa tyk og liden.

Men slig som far forandrer i haven! Store træer flytter han, og nye gange og nye bed er der hvert aar.

«Lad det bare blive ved det gamle,» siger mor.

«Sig nu ingen ting, før du har seet det,» siger far.

Og naar det saa er færdigt, siger mor: «Det er jo nydeligt!»

«Ja, der kan du se,» siger far. Saadan er det bestandig.

– Verandaen paa Ekeli er den deiligste veranda under himlen. Der er store palmer og deilige, umaadelige bregner. Og møblerne er trukket med lys blomstret satin for al den solen, og der staar gyngestole og kurvstole alle steder. Alle mennesker, som kommer ud paa verandaen, saa siger de bare:

«Aa gid!»

Saa nydeligt er der.

[79] Om sommeraftnerne er der fremmede hver eneste aften, da sidder de nedover verandatrappen og ser udover fjorden og byen i sommerkvelden.

Mor spiller paa flygelet inde, og undertiden synger alle de, som sidder nedover trappen ogsaa. – Og det er saa deiligt, især naar de synger noget, der er rigtig sørgeligt, for det er saa nydeligt. Og det er saa lunt og saa mildt og saa stille i luften, og langt ude skinner dampskibenes røde lanterner, og fyret paa Lysholmen blinker og slukner – blinker og slukner – som et øie der aabner og lukker sig uafsladelig.

Saadan er det om sommeren paa Ekeli. Men om vinteren er det næsten endda deiligere, fordi huset ligger saa høit, og en kan se saa langt. Helt over til amtmandsboligen paa den anden side byen ser en tydelig. Naar sneen ligger og solen skinner, saa lever en jo hele dagen i noget straalende hvidt.

End vaaren paa Ekeli! Naar hele Ekeparken blaaner af blaaveis, og ekebladene saavidt pibler ud lysegrønne og myge.

Ja, Lollok Bommen havde for sin part aldrig seet saa meget blaat i sit liv, som naar blaaveisen blomstrede paa Ekeli.

Folk kom op fra byen for at se paa det, [80] og nogen sagde, det var som et eventyr, og nogen sagde, at det ikke var penere paa teatret.

Tænk at nogen kunde være saa idiotisk nauden at sammenligne Ekeparken med teatret.

Hun kunde næsten blive vond, Lollik Bommen.

– Men gid, alle de veninder hun havde. Claudine Soot og Tilla Schou og Julie Berentsen og Magdalene Nilsen, og Agga Berentsen ogsaa forresten.

Nogen var snilde, og nogen var væmmelige.

Men næsten alle gutter er greie. Jens Berentsen og Yngvar Lie og Alf Nilsen – de er snodige allesammen. De spadserte hver dag i det sidste. Alle pigerne foran arm i arm og alle gutterne efter. Forleden var der en herre fra Kristiania paa visit hos far, og saa sagde han:

«Du er vel af de jentungerne, som gaar og stænger gaden her i byen.»

Han mente altsaa, at vi stængte gaden, fordi vi gaar i lange rækker.

«Og naar nogen hilser paa dere,» sagde den samme forvigtige herre, «saa lukker dere bare øinene og rører ikke paa hovedet.»

Han vilde kanske vi skulde neie, han, men det er vi sandelig for store til, naar vi er fjorten og et halvt aar næsten allesammen. Ja Lollik var for sin part fjorten aar og otte maaneder.

[81] – – Aldrig i evighed kom den dagen, at danseskolen skulde begynde heller! –

Hun skulde bruge den blaa kjolen, Lollik, hver eneste aften. Den med de orientalske baandene til pynt, røde og grønne indvævet med guld. Fine læg nedover armene, og en svær puf ved haandleddet. Ja, rasende fin var hun.

Og skoene da! Hjemførte, mor, ikke noget saadant klumperi, som de gjør her i byen. Laksko med silkerosetter. De havde været oppe og seet paa dem alle veninderne.

Endelig var det den dagen, at danseskolen skulde begynde.

Gid for et hav af lys, naar en kom ind i klubsalen. Det var næsten til at miste pusten af bare høitidelighed.

Og saa skulde en have fast kavalier i begyndelsen, sagde dansefruen. Mon hvem der faldt paa hendes part?

Det kunde da vel aldrig være Paul Borch.

Den store slængete gutten, søn til amtmanden. Han som gaar saa alene bestandig og er saa frygtelig flink, siger folk.

Ja, han saa næsten ud som en professor alt. Han var ikke det pluk pen, for professorer skal aldrig være pene. Han har et umaadelig stort lyserødt fjæs f. eks.

[82] Aldrig i sit liv havde hun snakket med ham, Lollok. Men Jens Berentsen snakkede ofte om ham, han kaldte ham altid bare docenten.

Sandelig min hat der stod docenten lige overfor hende.

Først talte hun rækken engang nedover, om det virkelig ogsaa var docenten, hun skulde danse med. Jo. Nei, saa maatte hun tælle igjen, for det var ligesom saa uventet.

Jo, det var nok saa ligevel. Han saa over paa hende, han ogsaa.

Gid hvor ulykkelig han saa ud. Hun syntes, hun maatte nikke. Men det var ikke tale om, at han nikkede igjen, bare blev stupende rød og stirrede.

Nei noget saa rart som den gutten!

Men tænk i det samme fik hun saa vondt af ham, ligesom saa frygtelig vondt af ham med en eneste gang.

Og det var det rare, at naar Lollok Bommen fik vondt af nogen og syntes synd i dem, saa likte hun dem saa skrækkelig godt med en gang.

Akkurat som hun maatte beskytte dem. Hun havde havt det nogen gange saadan med veninder. Men aldrig havde hun havt vondt af nogen gut før. Aldrig.

[83] Stakkars dig, docent!

Saa nikkede hun igjen. En gang bøiede han hovedet forfærdelig stivt. Og da likte hun ham endda bedre.

Han er simpelthen rar, men tænk han er lidt sød.

Nok er det, saa skulde de danse.

Tænk saa kunde han ikke – han kunde bent frem ikke danse. Saa fik hun endda mere vondt af ham.

Han var saa tung som en tømmerstok at trække paa, og svinge kunde han merkelig nok ikke.

Hvor hun strævede med ham! For tænk hvor ækkelt for ham, om nogen saa, hvor klodset han i virkeligheden var.

Naar han smilte, var han ikke værst pen. – Han brydde sig ikke om at gaa paa danseskole, sagde han.

«Hvadslags moro har du da?» spurgte Lollok.

«Aa, jeg læser.»

«Isch noget saa væmmeligt som bare at læse og læse!»

Han saa forbauset paa hende. Hvor græsselig godt hun likte de smaa øinene hans. Men hele tiden maatte hun snakke, for han sagde jo ingenting.

[84] Hvor rart, at et menneske kan have saa vondt for at snakke. Det var da den letteste sag af verden. Men havde Paul Borch trykket to ord ud af sig, maatte en være evig taknemmelig for det.

Slig som alle veninderne lo, fordi hun havde faaet docenten til fast kavalier.

«Græsselig snodig herre du har faaet,» sagde de og lo og kniste bag ryggen paa hinanden.

«Dere behøver slet ikke at le af ham,» sagde Lollok, «han er slet ikke værst, og pene tænder har han da ialfald.»

I grunden var han hyggelig ogsaa. Saa paa hende med de smaa øinene og smilte, ligesom han var generet for hende.

Og saa lagde hun merke til, at han saa efter hende, hvor han gik.

Hun likte ham knakende godt, det gjorde hun. Men det behøvede jo ingen at vide.

Saa kom Jens Berentsen og hviskede og vilde, at hun skulde blive hans dame istedetfor Janna Sendresen.

«Kan det være nogen moro at danse med en slig staur da,» sagde Jens Berentsen.

«Du er ikke en staur engang, men bare en pinde, du,» sagde Lollik.

Tænk det blev Jens Berentsen fornærmet for. Gjerne for mig, tænkte Lollik, jeg liker [85] ikke slige smeldvakre gutter, jeg. Nei, gutter maatte have store ansigter, det var pent.

– Du hvor hun sled og trak i Paul Borch aften efter aften. Hun var ganske træt mange gange. Men det skulde hun nok ikke fortælle nogen, hvor vond han i virkeligheden var at danse med.

Og slig som hun maatte opmuntre ham. Bare dansefruen tog ham i skulderen, saa han ulykkelig ud. Hun snakkede op af vægge og ned af stolper – ja hun maatte det simpelthen.

Hun maatte ogsaa fortælle far om ham.

For naar far lagde sig til at sove middag paa chaiselonguen, saa tog hun altid en skammel og satte sig ved siden af ham, og saa fortalte hun om Paul Borch.

«Du kan tro, han er rar, far, for tænk han er generet for mig.»

«Det er da ikke det mindste rart,» sagde far, der han laa med det røde lureteppe over sig, «saadan fuldendt dame, du er, Lol.»

«Uf da, far – tænk han snakker næsten ikke, du.»

«Det er næsten endda rarere, at ikke du kan faa hans mund paa glid.»

«Jeg tror, han har en sorg, jeg.»

«Jasaa, hvorfor det?»

[86] «Jo, du ved mange mennesker gaar med sorger.»

«Nei, jasaa, gjør de det, Lol?»

«Uf, ikke ært saa da – tænk jeg synes han er hyggelig alligevel.»

«Det er jo ikke det mindste merkeligt, for du liker jo alle gutter.»

«Det gjør jeg aldeles ikke.»

«Undskyld da» – far glippede med øinene og var søvnig.

«Uf, for et murmeldyr du er, far.» Og Lollok sprang sin vei. – –

Netop i den tid var det, at modehandlerinden i byen giftede sig med den kontoristen, som gik paa krykker.

Claudine og Tilla kunde ikke forstaa, at hun vilde gjøre det.

«Det forstaaer jeg saa godt,» sagde Lollok.

«Simpelthen da fordi hun har ondt af ham,» sagde de andre.

«Ja, fordi hun vil hjelpe ham vel.»

«Hvor rart det maatte være at elske en,» sagde Claudine.

Isch – altid talte Claudine og Tilla saameget om kjærlighed i det sidste. Det var saa væmmelig kjedeligt at høre paa bestandig.

– Saa en dag sagde Tilla pludselig til Lollok:

[87] «Du er indtaget i Paul Borch du – gid for en smag!»

«Nei ved du hvad.»

«Jo ved du hvad – hele danseskolen snakker om det.»

Nei noget til de grader væmmeligt – det skulde bare mangle de sagde det til Paul Borch ogsaa – fy for en skam!

Nei, da døde hun af fortvilelse, hvis hun anede, at de sagde det til ham ogsaa.

Indtaget i ham! Blaas i det! Nei, det skulde de være blaa for at sige mere. Hun vilde ikke danse saameget med ham mere, nei det vilde hun ikke. Han var meget flinkere til at danse ogsaa nu, saa han klarede sig godt med de andre. Stakkar, han øvede sig vist hjemme. –

– «Tak, jeg er engageret!» – Lollok saa ud i luften, naar Paul Borch bukkede for hende og vilde danse. Han saa ligesom skuffet ud. Men sandelig min hat om hun vilde danse med ham, naar de sagde saadant noget væmmeligt. –

Indtaget – pyt!

Saa begyndte gutterne at give pigerne chokolade og sukkertøi. Gid hvor meget sukkertøi hun fik, Lollok! De var saa greie og hyggelige alle gutterne, saa.

[88] En aften paa danseskolen, som de netop skulde danse ud, sagde Jens Berentsen:

«Det gaar i byen, at du er aldeles sterbens i docenten.»

I samme øieblik han sagde det, kommer Paul Borch tvert over gulvet med en nydelig æske konfekt, som han rakte hende saadan i stiv arm.

Stakkar, saa klodset han saa ud. Tilla og Claudine laa over hinanden af latter.

Hun vidste næsten ikke af det selv, før hun havde sagt nei tak. Saa forfærdelig flaut og væmmeligt da!¹⁶

I samme øieblik hun dansede ud med Jens Berentsen, angrede hun det. Aa, som hun angrede.

Der gav han æsken til Gusta Olsen – og der dansede de.

«Akkurat passeligt par,» sagde Jens Berentsen, da de dansede forbi.

Hun saa et sekund ind i Jens Berentsens trillende runde, sorte øine, saa hævede hun sin høire haand og gav ham en kladask ørefik, saa det sang i hovedet paa ham.

Tænk saa blev han ikke vond engang, den væmmelige Jens Berentsen. Men fulgte hende lige til haveporten og tiggede og bad, om hun ikke vilde give ham en ørefik paa det andet øre ogsaa.

[89] Om aftenen graat Lollok, da hun havde lagt sig og lyset var slukket. Hun pleiede ikke graate, og det var ikke mange taarer heller, men hun kjendte det var vaadt paa hovedpuden.

Uf – hvis hun bare ikke havde havt saa vondt af den gutten. Trist havde han det vist hjemme ogsaa. Den alvorlige amtmanden med det træansigtet og ligesom en lineal gjennem ryggen bare af stivhed, og saa den spidse næsen til tante Lena oppe i kaleshevognen – altid sad hun i kaleshevogn, tante Lena.

Og saa den lave amtmandsgaarden under de svære asketrærne. Uf, der ser saa knugende ud. Jeg vilde ikke bo der for aldrig det.

Saa skulde mor og hun paa konsert om aftenen. Da hele salen var fuld, kom tante Lena og Paul. Han var ildrød helt op i haaret, da de trykkede sig opover mellem stoleraderne.

Han er nu pen, hvad de saa siger, tænkte Lollok.

Græsselig gjildt, at han heller ikke var paa danseskolen. Hun havde anket paa, at hun skulde paa konsert, af den grund. Hun stirrede hele tiden paa ham, for hun vilde nikke, hun var ligeglad, om hele klassen saa det, nu vilde hun nikke til ham.

[90] Endelig saa han hende – aa gid, hvor rød han blev. Nu er han næsten nydelig, tænkte Lollok.

Hun hørte ikke paa musikken. Puh, den lille musikken! Den var vist pen forresten, for der stod skrækkelig meget ros i aviserne dagen efter.

Nei, hun havde bent frem ikke tid til at høre paa musikken, Lollok, fordi hun maatte jo kikke efter Paul naturligvis.

Han sad og vendte og dreiede det store ansigtet sit ligesom saa ligegyldig og flau i udtrykket.

Men hvad ialverden var det han saa efter?

Uf – saa fik mor vondt i hovedet og vilde gaa, og saa maatte hun jo følge med.

Dagen efter paa skolen sagde Magdalene Nilsen til hende: «Jeg skal fortælle dig en hemmelighed.»

Lollok blev meget interesseret, hemmeligheder var det morsomste af alt.

«Paul Borch er forelsket i dig.»

Nei da maatte hun le. Lo, saa latteren trillede bortover. Den generte gutten!

«Hvorfor tror du det?» spurgte hun.

«Jo, han stirrede paa dig hele konserten igaar.»

«Paa mig! – Nei ved du hvad.»

[91] Nei at folk kunde finde paa noget saadant erke – lille – væmmeligt noget!

Hun tænkte at fortælle far det, men da det kom til stykket, syntes hun det var dumt og lod det være.

Tænk, saa var han siden ikke paa danseskolen. Hun tænkte paa ham hver eneste dag, hun var kjed af at tænke paa ham tilslut. For aldrig mødte hun ham mere, og aldrig snakkede nogen om ham heller. Det blev bare at tænke det gamle op igjen, og det blev saa kjedeligt i længden. Naar hun sad oppe paa sit værelse, stirrede hun over til amtmandsgaarden hver dag. En kunde se den helt derfra over paa den anden side byen.

Engang tog hun en teaterkikkert og saa derbort. Uf, hvor trist der saa ud. Der boede han, stakkar!

Men hvor hun glædede sig til det danseskolebal. Mon Paul Borch havde saapas øine i hovedet, at han vilde se, at hun havde flunkende ny kjole. Og mors granatarmbaand vilde hun laane og have det ovenfor albuen, for var saa nydeligt. Mon Paul Borch vilde se det.

Og alle gutterne engagerede hende dobbelt op til alle dansene. Det var noksaa væmmeligt, for hun vilde have fire danse mindst tilovers til Paul.

[92] – Stakkar!

– – – Tænk saa kom han ikke. Hun ventede og ventede, sad og stirrede forventningsfuld mod døren: Nu kommer han vist!

Nei han kom ikke. Du hvor skuffet hun var!

Det var ikke det pluk gjildt at danse, i begyndelsen især. Siden glemte hun det jo – gid, hun dansede sine sko aldeles itu, Lollik, den aften.

Ikke en eneste nævnte ham paa ballet, eller siden heller. Det var, som han slet ikke eksisterede engang.

Nu var hun rigtig kjed af at gaa og tænke paa den generte, klodsede gutten.

Nogen dage efter saa hun ham nede i gaden. Saa løb hun efter ham.

Saa var det næsten ikke et ord at faa af ham. Nu var hun rigtig ærlig, hjertelig kjed af ham.

Hun gik baglængs og raabte adjø mange gange, for at se, om han ikke kunde blive lidt blid.

Langtifra. Han var vist vond, fordi hun løb efter ham.

Du kan være blaa for, at jeg skal gjøre det mere ogsaa, tværpompen!

[II]

[93] Jens Berentsen var skrækkelig morsom. Gid – hvad havde han ikke fundet paa nu kanske?

At alle de største gutterne og pigerne skulde have kanetur i julen. Akkurat ligesom de voksne. Kjøre op til Næssund, danse der, og kjøre hjem igjen i maaneskin. For det blev netop maaneskin i julen, og sligt maaneskin, som de havde i den byen, var der ikke andre steder paa kloden, det sagde alle gamle mennesker ogsaa.

Men du store kinesiske al den modsigelse hjemme for den turen! Ikke kunde gutterne kjøre ordentlig, forkjøle sig rædsomt kom de til at gjøre allesammen, saa der vilde bare komme elendighed ud af det hele. Pyt san – elendighed!

Du store alverden – gutter paa seksten aar maatte da kunne kjøre en fille hest. Og [94] sandelig var de ikke saa store alle damerne ogsaa, saa de havde da forstand til at tage tøj paa sig. Ærgerligt ogsaa, at en skulde blive betragtet som smaaunger alle sine dage.

De gik i lange rader i gaderne, damerne, arm i arm, gutterne efter eller paa siderne, og der var stor mudder og megen diskussion, om hvor væmmelige alle de gamle var, at de ikke fik lov at have kanetur.

«Sandelig,» sagde Jens Berentsen tilslut, «skal jeg ikke bede gamla og fatter være med, saa flasker det sig vel.»

Aa gid! Ja naar bare konsul Berentsen og frue vilde være med, saa blev det nok af.

Tykke fru Berentsen kunde aldrig negte Jens nogen ting: «Jeg vil ikke have noget bry, det siger jeg, men papa og jeg skal nok sidde der, hvis du endelig vil det, stompen min – forresten kan jeg faa fru Johnsen og frøken Westergaard med ogsaa, saa jeg ikke kjeder livet af mig mellem alle dere unger.»

Jens Berentsen overhørte fuldstændig den sidste tirade og fløi paa dør for at meddele de andre, at nu gik det hele i laas.

Bare moro, at de skulde ordne det selv altsammen. Men alt det, der skulde tænkes paa! Og der stod hele klumper af gutter og piger paa gadehjørnerne og snakkede og raabte [95] af bare ivrighed. Det var smørrebrød, der skulde skjæres, og kransekage, som skulde bestilles – saa maatte der telefoneres til Næssund, at de fyrte op i storsalen mindst to dage i forveien, ellers frøs de ihjel i det ishavet. De var slet ikke saa dumme, som de gamle troede, for de tænkte saamænd baade paa kulde og al ting. Og paa fodposer ogsaa. Og kanske de fik lov at kjøre isen. Og alle heste i byen blev gaaet igjennem, og nogen gutter sprang hæsblæsende op til vognmanden for at sikre sig de bedste heste i tide.

Men naar pigerne blev alene, talte de bare om, hvem de skulde blive budne af. For enhver herre skulde bede én dame, ja han kunde jo gjerne bede to ogsaa for den sags skyld.

«Isch,» Julie Berentsen vilde ikke for sin død kjøre med Yngvar Lie – «den væmmelige poden!»

«Ja kommer Christen Pedersen og ber mig,» sagde Magdalene Nilsen, «saa hopper jeg ud af vinduet.»

For naturligvis kom vel herrerne hjem og bad dem høitidelig, ligesom de voksne gjorde.

Lollik havde aldeles hjerteklap. Aa om Paul Borch vilde bede hende. Tænk at kjøre en hel mil alene og snakke hyggelig og alvorlig. Aa gid hun mødte postbudet nede i alléen hver [96] dag nu – for det kunde jo hænde han skrev og inviterede hende.

Men ikke et liv snakkede om, enten Paul Borch skulde paa kanetur eller ei. Og siden de havde sagt det væmmelige paa danseskolen, saa skulde vist ikke hun lukke sin mund op om Paul Borch. Det skulde de være blaa for.

En dag Lollik var ude, kom Jens Berentsen op og inviterede hende til kaneturen. Han havde truffet far.

«Om Deres frøken datter vilde have den fornøielse at kjøre med mig.»

«Tak den fornøielse vil hun vist gjerne have,» lo far. «Du kjører vel sikkert, gut?»

«Sikkert – han havde endda aldrig i hele sit liv kørt galt.»

«Isch,» sagde Lollok, da hun hørte, at hun var buden af Jens Berentsen.

«Naada?» Far saa spørgende paa hende.

Ja, han skulde rigtignok køre den gule hoppen til Berentsens, og det var den nydeligste hesten i byen – saa det var da en trøst. –

«Du blir vel med paa kanetur tredjedag?» Jens Berentsen traf Paul Borch inde paa bogladen.

«Kanetur – ja, det havde han nok lyst til.»

Jens Berentsen fortalte hviskende hele arrangementet. Der steg et lidet haab op i Paul, tænk om han kunde bede Lollok.

[97] «Jeg kører med Lollok Bommen,» hviskede Jens igjen.

Paul Borch bladede og bladede i en ny bog: «Ja, jeg ved nu ikke saa sikkert, om jeg blir med.»

«Pyt¹⁷ – hvis du er ræd damer, saa behøver du saamænd slet ikke at have nogen – vi har damer nok – køj i spidsslæde alene, gut!»

Paul Borch gik hjemover i mange funderinger.

Nei, han vilde ikke være med – jo han vilde – nei han vilde ikke – ja, nogen dame vilde han nu paa ingen maade have. –

Tante Lena opmuntrede ham til at være med. «Du skal faa min fodpose, Paullik, den er saa god og varm – bare deiligt du ikke har nogen dame, saa har du det saa meget bekvemmere.»

Det var frem og tilbage begge juledagene, enten han vilde være med eller ikke, men tredjedags morgen gik han resolut ned og skrev sit navn paa listen, som laa i bogladen. Det havde været saa væmmeligt sidst, dengang alle de andre var paa bal, og han sad hjemme.

Han havde hilst paa Lollok hver eneste dag hele december maaned. Hun hilste saa pent, meget penere end de andre piger, men snakket med hende havde han ikke en eneste [98] gang. Nu var det forresten fem – nei seks dage, siden han havde mødt hende. Han kunde ikke forstaa, hvilken vei hun nu gik. Men idetsamme han

gik ud af bogladen, stødte han lige i døren paa Lollok Bommen. Det sneede, og hun havde sne i haaret, sne paa skindluen, ja selv paa øienhaarene havde hun sne. Hun havde denslags opadbøiede øienhaar, Lollok, som ser saa muntre og uskyldige ud.

Egentlig var hun gaaet ind for at se, om Paul Borch havde skrevet sit navn paa listen.

«Gid er det dig – for et sneveir,» hun børstede af sig alle steder, «skal du paa kanetur?» Hun saa fra siden paa ham og smilte, der hang endda bitte lidet sne i det ene opadbøiede øienhaar.

«Ja, jeg har netop tegnet mig.»

«Hvem skal du have til dame?»

«Ingen.»

«Ingen! Du da!»

Der kom nogen i døren; da de stod lige indenfor, maatte de flytte paa sig, men derved kom de ligesom ud af samtalen. De stod et lidet øieblik uden at sige noget, nogen af dem.

«Adjø da!» sagde Lollok.

«Adjø!» –

Da Lollok kom hen til disken havde [99] hun aldeles glemt, hvad det var, hun vilde spørge om.

– Du for et veir, det var den dag, kaneturen skulde være! Det havde sneet et par dage, men nu var det klart frostveir. Alle gjærdestaurer og havestakitter havde en blændende hvid hat af sne, solen skinnede, saa det skar i øinene, naar en saa bortover de lange hvide jorderne, og hængebirkegrenene nedover alléen hang drysfulde af iskrystaller. Lange og urørlige hang de der mod den blaa luft. Og det sang under meierne, og knirkede bare folk gik paa veiene. Hele parken paa Ekeli var som en skinnende eventyrhave.

Nu svingede Jens Berentsen ind paa gaardspladsen med den store gule hoppen, hvidt slædenet, som sopede, spidsslæde og en hel krans af bittesmaa bjelder.

Jens Berentsen hilste elegant med den store svøbe, han havde en stor sort lok frem i panden under luen.

Lollik straaledede og trillede og lo. Og far og mor og Jens Berentsen pakkede hende ind.

«Gaa ind, gaa ind,» raabte Lollik, «dere forkjøler dere jo rædsomt herude.»

Jens Berentsen smeldte med den store svøbe, og saa kjørte de i susende fart ud paa de hvide veie, nedover mod byen.

[100] Nei noget saa forfærdelig fortryllende! Akkurat som at være voksen, kjøre med herre bagpaa og slædenet, som sopedede, og al ting.

Paa torvet stod alt mængdevis af slæder med paapakkede damer. Lollik kjendte dem næsten ikke igjen, alle veninderne, – gid for moro!

Konsul Berentsen gik omkring i tullup og ordnede det hele; fru Berentsen og frøken Westergaard og fru Johnsen sad i en svær sluffe og raabte og kommanderte, de ogsaa. Det var det, det gjaldt, at kransekagerne ikke var kommet med, da provianten drog, og nu fandtes der ikke plads nogensteds.

«Skaf en ny hest,» raabte fru Berentsen.

«Find's ikke flere heste i byen.»

Jens Berentsens gule hoppe bed frøken Westergaard i kysen bagfra. Hun skreg op, men Lollik lo, saa hun holdt paa at falde af slæden.

Alle handelsbetjente i byen stod i de aabne butiksdøre og saa paa stasen. Oppe hos gamle frøkenerne Bendz var alle blomsterpotterne ryddet af vinduerne, hvorfra hele pyramider af gamle dameansigter stirrede ud. Men gamle doktor Feddersen sad med kikkert i sit vindu. Og smaabarn stod omkring med kjælker og vaatter og vidaabne øine. Slig havde Lollik [101] ogsaa staaet – og nu sad hun her og var næsten voksen. Hurra!

Der kom Paul Borch ogsaa. Ganske alene med amtmandens lille hest. Stakkar! Lollik vrængte sig næsten helt rundt for at nikke, og alligevel saa han det ikke. Det var ligesom noget, der blev lidt trist og saart med en gang.

Aa gid hun havde kjørt med ham, saa havde hun givet en god dag baade i slædenettet og den gule hoppen.

Der blev signalet givet, og hele raden af slæder, en lang række, kjørte opover Storgaden. Bjelder og sangspil klirrede, og barn løb med og raabte hurra, saalænge

de orkede.

Lollik og Jens Berentsen kjørte først. Den gule hoppen taalte ingen foran sig, det gik i et susende trav.

Naar Lollik vendte sig helt rundt, kunde hun se, at den lille brune hesten til amtmanden var den allersidste i rækken. Alting var saa forfærdelig deiligt undtagen det, at Paul Borch kjørte der alene. –

Og den store gule hest lagde ud, som den ikke havde det bitterste at trække, end sige en næsten voksen herre og en næsten voksen dame i spidsslæde. Det sang under meierne, og Jens Berentsen svingede den store svøbe. De kjørte susende gjennem tætte granskogen, hvor sneen ^[102] laa tung og bøiede de store grene helt til jorden, mens fanerne laa dybe og bløde langs veikanten. Lige bag birketræerne, der havde som hvide kniplingssløv kastet ud over sig, var himlen ganske blaa, som midt paa sommeren.

De kjørte fra alle, hørte ikke engang de andres bjelder. I alle hytterne ved veien kom der barn bag ruderne og stirrede.

Hui, som det gik!

Uf, der laa sandelig Næssund alt borte paa sletten. Hun skulde gjerne kjørt en mil til mindst, Lollik.

De svingede ind paa gaarden med en vis glans. Der kom manden og konen paa gaarden ud for at tage imod dem, og alle folkene kikkede i døre og vinduer.

«Dere kommer kav aleine dere,» sagde manden.

«Vi er de grommeste, vi, kan du skjønne,» sagde Jens Berentsen.

«Dere faar have velkommen til gaards da,» sagde manden.

– Der var gamle gange med brune bjelkevægge, smale, slidte trapper og dybe værelser med smaarudede vinduer. Der lugtede rengjøring og brisk allevegne. Borte i hjørnerne stod der omhængssenge med høie dyner, og det durede og smeldte i de tykmavede, gamle ^[103] ovne, saa gnisterne sprat langt bortover gulvene.

Oppe paa den store sal, hvor de skulde danse, var gulvet skinnende hvidt, og der var nogen ældgamle tapeter med en hyrdinde i et kort skjørt, og en hyrde, som

sad paa en sten og saa paa hende, og høie stive stole med afslidt gyldenlæders betræk rundt alle vægge. Under taget hang to lysekroner af træ, som var omvundet med granbar. Og iskoldt som ved Nordpolen, uagtet ovnen stod rød.

Der var forfærdelig festligt.

«Ja det er som byfolket pleier have det,» sagde manden paa gaarden.

Tænk akkurat som de voksne! Nei, saa syntes Lollok, at alting var saa stormende gjildt, at hun tog Jens Berentsen og valsede opover med ham.

«Ungdommen er sig selv lig den, den er sig lig det ene aar som det andet,» sagde manden, han stod med hænderne i lommen og saa dem valse.

Langtifra, aldrig havde nogen været saa straalende glad som hun, tænkte Lollok, alting var moro, hele livet var moro – ret nu kom der en gut med et stort, stort ansigt og nogen smaa vemodige øine, som fulgte hende overalt. Ja alting var deiligt.

[104] Der var bjeldeklang ude paa gaarden, og der kom alle slæderne i rad og række svingende ind paa gaarden, mens alle herrerne smeldte med svøberne. Alle damerne veltede ud af slæderne som svære bylter, det røg af hestene, og Lollok saa oppe fra vinduet, at Paul Borch selv ledte sin lille hest ind i stalden.

Hele huset stod som paa ende med en eneste gang. Løb i dørene og rend i trapperne, latter og raab og latter igjen, mest inde fra det værelse, hvor damerne tog sit tøj af. Der var saa trangt, at en knapt kunde røre sig, og der skulde tredive smaa piger tage af sig kaaber, sokker og pelse. Alle tredive skulde se sig i et speil, som akkurat var halvandet kvart langt og halvandet kvart bredt. Og alle tredive vilde se sig i speilet paa en gang naturligvis. Den svære himmelseng borte i hjørnet laa pakfuld af ydertøj, helt op under det lave tag, gulvet flød af sne, der smeltede, sokker og galocher og lakerede sko. Og midt oppe i alt det gik Magdalene Nilsens perlebaand itu – ritsch ratsch – mellem sokker og sølevand, blev traadt paa og knustes, mens Magdalene stridgraat, for de var romerske. Og Gusta Olsens kjole sprak i ryggen, og det graat hun for. –

Endelig var de ovenpaa allesammen i den store sal og sad paa de stive stolene langs [105] væggene og drak skoldende hed, sterk kaffe af tykke kopper, mens vældige hauger af julekage blev baaret rundt af en bastant pige, som var ildrød af spænding og varme i den iskolde sal.

«Forfærdelig hedt,» sagde alle smaapigerne, omend aanden stod som en hvid sky ud i luften, naar en pustede. Saa kom musikken. Det var Blinde-Gunder med harmonika og Aronsen med violinen. Aronsen var gammel med svært, graat haar, som han kastede tilbage med etⁿ⁸ kunstnersving; han var forresten ikke at stole paa i takten Aronsen, for han glodde formeget omkring sig men saa var Blinde-Gunder det desmere. Han var stø som Dovrefjeld, Blinde-Gunder, men saa havde han en harmonika ogsaa, som havde kostet penge. Hele byen havde lagt sammen til den.

Konsul Berentsen førte op med frøken Westergaard, for det var saa morsomt og høitideligt, Berentsen førte sig saa udtilbens og pent, og frøken Westergaard var ligesom en knækket lilje, naar hun dansede; men det var nydeligt at se paa, og saa var de alle paa gulvet med en eneste gang.

Hele gulvet rystede, det klirrede i den gamle, tykmavede kakkelovn, Aronsen gnikkede og gned paa violinen og kastede haaret bagover, [106] Blinde-Gunder stirrede med sine døde øine ud i virvaret af blaa og røde og grønne kjoler, fletter, som svingede, og udslaaet haar, som viftede om ildrøde kinder. Alting svingede og dreiede og skiftede og vuggede om hinanden. Gutterne var gjennemgaaende mindre end pigerne; nogen store gutter følte sig, stod i klynger ved dørene, smaapigerne trykkede sig ud af dørene og trykkede sig ind igjen hvert øieblik, hele klumper i følge, aldrig en og en.

Men Blinde-Gunder holdt det hele sammen som med en stor stødig haand. Det var en vals, han spillede: Dansken har seier vunden – hurra – hurra – tysken sin grav har funden – hurra – hurra.

Jens Berentsen satte altid fuld stim paa bort i alle salens hjørner, ende bardus frem som en pil fra det ene hjørne til det andet.

Men endnu var det ligesom høitideligt og ikke stort snak. Det varede jo ikke længe – saa steg der et brus af snak og latter – høie smaapigestemmer, der hvinte, saa igjen latter, det hele som en bølge, der steg og vokste og bredte sig udover.

Dansken har seier vunden – hurra – hurra –

«Svinagtig varmt,» sagde Jens Berentsen og tørrede sig i panden. Han holdt sig ved [107] siden af Lollik den hele tid. Maatte han danse med en anden, saa pegte han paa stolen ved siden af Lollik:

«Det er min plads, den skal værsgod ingen anden tage.»

Isch – nu var hun sandelig kjed ham, – i alverden – hvor var Paul Borch henne!

Og Lollok klemte sig ud af de smale døre, hvor folkene paa gaarden stod i døraabningerne og stirrede, og ud i gangene, hvor tjenestepigerne kom med bretter svingende fulde af limonade.

Dansken har seier vunden – gutterne sang ude i trapperne og rev hinanden omkuld.

Naa endelig der stod Paul Borch ude i gadedøren og talte med manden paa gaarden, medens sneen glitrede i stjerneskinnet. –

«Men Paul Borch da, hvorfor kommer du ikke op og danser?»

Han smilte: «Der er saa varmt.»

«Pyt, kom nu!»

«Vil du danse med mig da?»

«Javist – nu har vi française.»

Hun vidste, at hun havde lovet Jens Berentsen françaisen, men pyt! –

De stillede sig op. Der kom Jens farende:

«Men er du gal, Lollok, det er min française.»

«Jasaa – pyt – find en anden dame vel.»

[108] «Værsgod gaa din vei,» sagde han til Paul Borch.

«Nei,» Paul saa trodsig ud med sit store lyserøde fjæs. Der spillede musikken op, og Paul og Lollok dansede ud. Lollok saa tilbage paa Jens og lo, mens den gule, tykke flette svingede.

Jens Berentsen var rasende og fór nedenunder og drak tre glas punsch i et kjør: «Væmmelige poden den docenten – han skulde faa det igjen. – Og Lollok ogsaa.»

Lollok morede sig storartet, og Paul var i en stille fryd, de snakkede ikke stort, men Lollok trillede og lo, saa det hørtes over hele salen.

«Du er svært flink til at danse nu,» sagde Lollok, «kom, saa danser vi lanciers ogsaa – jeg har lovet Jens Berentsen den ogsaa, men pyt!»

Saa lo de af det.

Aldrig i sit liv havde Paul moret sig saa. Alting var moro, hele livet var moro. –

Der begyndte lanciersen. Paul Borch fór som en raket hen til Lollok, men der var Jens Berentsen ogsaa. Lollok lod som ingen ting og tog Paul Borchs arm.

«Nei ved du hvad,» sagde Jens Berentsen mørkerød i ansigtet af sinne.

«Jeg har jo danset med dig hele aftenen, [109] ved jeg,» sagde Lollok, «sandelig min hat, nu vil jeg danse med nogen andre ogsaa.»

«Du er lumpen, Lollok Bommen.»

«Aa gid, hvor sint han var nu,» sagde Lollok med et straalende ansigt til Paul, «hvorfor skal jeg være pokket nødt til at danse med ham bestandig.»

Paul Borch var umaadelig enig. Det var en fryd bare at møde hinanden i kjeden – jo Paul Borch var den snodigste gut, Lollok Bommen havde kjendt i alle sine dage.

Men da lanciersen var slut, og musiken fik punsch, og damerne sad røde og varme og forpustede, blev der pludselig et svært spetakkel nedenunder. Det var to gutter, som slos.

Alle smaapigerne fór ud og heldede sig over trappegelænderet og kikkede ned.

Du store alverden – det var Jens Berentsen og Paul Borch.

Jens Berentsen havde spændt ben for Paul nede i den mørke smale gang, og saa var Paul blevet hidsig og havde røget paa ham.

De stod skrækslagne omkring allesammen, for de slos ordentlig, det var ikke for moro. Paul havde overtaget, han havde klemte Jens ind i en krog og slog og slog.

Der kom konsul Berentsen: «Saa forsyne mig, gaar ikke dette an – jeg mener dere er [110] – slip siger jeg – jo det er nogen nydelige voksne kavalierer dette – slip din –»

«Ja, men det var ham, som begyndte,» sagde Paul tyk i mælet.

«Vis vas – saa saa – vær nu gode venner igjen – slige hanekyllinger – hvad er det, dere har imellem dere da?»

«Han har brukket haandleddet mit,» sutrede Jens Berentsen.

«Ja, gale hunde faar revet skind,» sagde konsulen.

Det var ikke snak om andet end dette slagsmaalet oppe i balsalen siden, det var ligesom Lollok havde tabt humøret, hun stirrede med store øine.

Jens Berentsens haandleddet blev værre og værre. Det var nok ikke tale om, at han kunde kjøre nogen hest tilbage igjen iaften.

Fru Berentsen var rent utrøstelig, gik og byttede vaade omslag paa ham. «Ja, du maa kjøre med os hjem i sluffen iaften,» sagde fru Berentsen.

Langtifra, det vilde han aldeles ikke, rev omslaget af og dansede ud. Men saa hovnede haandleddet saa op, at han maatte slutte igjen.

Gid – hvem skulde hun kjøre med tilbage nu, Lollok!

«Vil du kjøre med mig,» sagde Paul Borch, [111] han blev aldeles skarlagensrød af glæde bare ved tanken.

Jo, Lollok vilde nok gjerne det, men –

Ja, saa blev det bestemt, at Lollok skulde kjøre i spidsslæde med Paul Borch og den lille amtmandshesten tilbage igjen.

Aa for et stjerneskin det blev udover natten! Det var saa høit til himmels, og stjernerne var saa store – ja, Lollok syntes næsten de lyste som smaa sole.

De kjørte sidst af alle, for amtmandshesten var slig, at den maatte have nogen foran sig for at komme i fart.

Og granskogen var saa sort, trætoppene stod saa nydelig mod stjernehimmlen, det knirkede og skreg under meierne, og Paul kjørte storartet. Lollok syntes nok, hun havde havt moro mange gange før i sit liv, men magen til iaften – nei –

«Spændte han ben under dig?» sagde Lollok.

«Lumpne fyren – javist gjorde han det.»

«Da har han været sinna,» lo Lollok.

Det har han gjort, fordi jeg ikke vilde danse med ham, tænkte Lollok, men det sagde hun ikke. Og ikke sagde Paul Borch heller et ord om det.

«Sligt fortryllende veir har jeg aldrig seet,» [112] sagde Lollok, «stjernerne har aldrig været saa store før heller.»

Nei, Paul troede næsten ikke, at de havde været saa store før.

«Og saa nydelig som denne lille hesten løber. Ligesom saa let.»

«Ja, magen til hest find's ikke,» sagde Paul.

Og saa ustyrtelig gjildt de havde havt det i aften.

Ja det var over alle grænser det.

Naar Lollok sad et øieblik stille, spurgte Paul:

«Du fryser vel ikke?»

«Langtifra – jeg ser bare paa stjernerne.»

«Du,» sagde Paul pludselig, da Lollok længe, vist tre minutter, havde seet paa stjernerne – «– du – hvorfor vilde du ikke have den konfekten den gangen?»

«Den gangen – aa – ha ha – nei det vil jeg ikke sige.»

«Hvorfor ikke?»

«Nei, nei, jeg vil ikke sige det, ikke om du kapper hovedet af mig, Paul Borch, vil jeg sige det.»

Det var rigtignok intet, som var fjernere fra Paul Borchs tanker end at ville kappe hovedet af Lollok.

«Jasaa,» sagde han grundende, han sad og slog med svøben i sneen ved siden af veien.

[113] «Jasaa,» sagde han igjen, han havde tænkt at sige noget om, hvor lei han havde været af sig, fordi hun ikke vilde have den, men han kunde ikke faa det til.

«Jeg angrede saa fælt paa det,» sagde Lollok pludselig ud i stilheden.

«Nei gjorde du – vil du have –»

Gid – der veltede de – pladask op i sneen. Paul faldt af hundsvotten, og hesten stansede ikke straks, saa Lollok blev slæbt med et stykke.

«Ptro – ptro – Gud, du har da ikke slaaet dig?» Paul kom styrtende.

«Ikke spor – hvor snodigt det var.»

«Uf nei.» For en skam, han skulde kjøre slig, og at han ikke havde holdt paa tømmerne heller.

«Rasende snodigt – vi siger det ikke til et menneske, du.»

«Ja, hvis du vil være saa snild.»

«Ikke til et liv – gid vi veltede igjen.»

Saa lo de hele veien af ingenting, af det at hesten pludselig var blevet saa spag og ikke vilde gaa andet end i skridt. Da den saa tog paa at løbe, lo de af det.

«Frygtelig snodig hest,» sagde Lollik, «hvad heder den.»

«Du kan jo døbe den, du.»

[114] «Kald den Lol – for det kalder far mig.»

«Altfor pent navn,» sagde Paul.

«Langtifra, ha, ha.»

Der veltede de igjen, men denne gang holdt Paul fast i tømmerne. Gid hvor de lo, og det var midt inde i tykkeste granskogen, veien gik ret som en streg gjennom skogen, over dem var der bare en stribe himmel.

«Fortæl det bare ikke,» lo Lollik. Men dette, at de havde ligesom en hemmelighet mellom sig, gjorde det endda morsommere.

Der saa de lygterne i byen. Uf, at denne deilige turen alt var slut.

«Tusend tak for kjøreturen,» sagde Lollik udenfor porten paa Ekeli.

«Og for veltingen,» sagde Paul.

«Ja for den ogsaa.»

De tog hinanden i haanden, og Paul tænkte siden, at det hadde han i grunden aldrig gjort før.

Tænk, at han nogengang havde kunnet synes, at piger var det værste, som find's!

Den næste dag ved frokostbordet var Paul i et saa overstadig lystigt humør, at tante Lena blev næsten sur. Den slags havde en da virkelig været fritaget for med Paul. Han kunde takke hende, at hun havde skubbet ham afsted paa det bal.

[115] «Se, se, Paullikken – stol paa tante Lena, du Paullikken!»

Han var saa glad idag, Paul, saa tante Lena kunde gjerne tro, det var hendes skyld, at alting var saa deiligt.

[III]

[116] Lollok var blevet konfirmeret om høsten.

Alt andet end fortidligt, for nu var hun sandelig seksten aar og syv maaneder gammel. Men det var fars skyld, for han sagde altid:

«Lollok skal vente med at konfirmeres, til hun bliver mere voksen.»

Men saa blev hun aldrig mere voksen, og saa sagde mor:

«Ja nu skal hun konfirmeres.» Og saa maatte far give sig.

Hun havde gruet svært for konfirmationen, Lollok. Især for at gaa til alters. For at hun ikke skulde være beredt og alvorlig nok. For hun vilde saa gjerne være alvorlig. Og saa havde det bare været deiligt altsammen og ikke det mindste at grue for.

Tænk nu var hun voksen! Forunderlig rart. Ja hun kunde nok merke, at hun var voksen nu, Lollok Bommen, saa alvorlig som hun nu [117] tænkte over livet og al ting. Alt det, som var rart i verden.

For i grunden var der ustyrtelig meget rart i verden.

Bare det, at hun aldrig kunde komme paa det rene med, hvorledes hendes natur egentlig var. For hun kunde nok være i svært godt humør, men saa var hun fælt melankolsk indimellem.

Hun var i grunden dybt melankolsk.

Ikke kunde hun heller skjønne, hvadslags temperament hun havde. Lige til en aften hun hørte et foredrag af den nye skolebestyreren om de fire temperamenter. Da skjønte hun, at hun havde et kolerisk temperament.

For det var de koleriske, som udrettede noget i verden, sagde skolebestyreren. Og Lollok vilde rigtignok udrette noget i verden, det skulde være skraasikkert ogsaa det.

Hun kunde slet ikke like, naar gamle lodsoldermanden kaldte hende «en hvedebolle» – undertiden kaldte han hende sandelig ogsaa «en plomme».

Hun vilde slet ikke være nogen hvedebolle eller plomme, Lollok Bommen. Hun vilde være en karakter, det vilde hun.

Hun var rigtignok liden og lidt tyk, men derfor kunde hun godt være en karakter. Det [118] var slet ikke bare magre damer, som var karakterer.

Hun tænkte meget over kvindesagen ogsaa Lollok nu. Tænk at damer i gamle dage ingenting lærte. At de ikke gjorde oprør.

Saa gyselig dumme de ogsaa maatte være, at de ikke havde lyst at kunne noget og gjøre noget i verden. Se nu de gamle frøkenerne Hempel. De var døtre af en frygtelig fin mand i gamle dage, og saa havde de ikke lært andet end at spille klaver. Og det lærte de ikke ordentlig engang. Og nu er de saa fattige, at folk sender middagsmad til dem, og saa graater de, naar de faar den, fordi det er saa leit at tage imod. Ja, hun skulde gjerne staaet paa hovedet for de to gamle frøkener Hempel, hvis det kunde hjulpet dem paa en eller anden maade, saa vondt havde hun af dem.

Jo hun vilde vie sit liv til kvindesagen. Vie sit liv var saadant et nydeligt udtryk, ligesom saa høitideligt.

For Lollok Bommen troede knapt nok, hun vilde gifte sig. For tænk bare alt det maset med barn. Mor fortalte ofte, at da de var smaa alle søskenderne hjemme, saa havde hun hundrede negler at klippe hver lørdag, naar de havde badet. De var fem søskender nemlig, saa kan jo enhver selv regne.

[119] Forresten – den Lollok Bommen skulde gifte sig med, maatte ikke være som andre.

Aa langt langtifra.

For hun var akkurat nu, da hun var voksen og gammel, som hun var, da hun var barn, at de, hun kunde like og blive glad i, dem maatte hun have vondt af. Saadan rigtig ind i hjertet vondt af.

For i grunden kunde ikke Lollik Bommen like saadanne mennesker, som er saa ovenpaa i verden Saadanne flotte feiende herrer, som de andre unge pigerne likte. Det var nok moro at snakke med dem og holde leven, men hun likte dem ikke.

For hvad hændte der ikke med Yngvar Lie f. eks. nu sidste femtende september! Akkurat en maaned før hun blev konfirmeret.

Lollik var jo blevet saa overrasket, at hun ikke var blevet saa overrasket i hele sit lange liv, for seksten og et halvt aar var et skrækkelig langt liv i grunden.

Tænk Yngvar Lie havde friet til hende. Virkelig ordentligt sandfærdigt frieri.

Endda hun altsaa ikke var konfirmeret. Uf, hvor leit det var!

Yngvar Lie var blevet student sommeren før. Noksaa god karakter, for Yngvar Lie havde jo alle dage været en gyselig pughest. Hans far, [120] telegrafinspektøren, gik jo altid rundt og skrøt af ham, og havde afskrifter af alle stilene hans i lommen og læste dem op.

«Min Yngvar skriver det – og min Yngvar skriver det,» sagde telegrafinspektøren. Folk flygtede for telegrafinspektøren og «min Yngvars» stile.

Nok er det, han kom nauturligvis hjem i ferierne i sommer med høie flipper og moustacher, men hvor han havde faaet dem fra, skjønte ingen, for de var noksaa store. Han gik hele dagen paa gaden og mysede paa folk, og naar han tog en i haanden, løftede han den høit op. Bare af finhed. Og saa vilde han bare snakke om litteratur – ligesom det var nogen moro. De brydde sig ikke det spor om litteratur, hun og alle veninderne. Gid hvor de lo af ham.

Det var saadant fortryllende veir udover i september netop da, og de var paa ture hver eneste dag. Seilture og kjøreture med niste og harmonika og havde det gjildt.

En aften de havde været ude paa en af øerne og danset paa en gaard demde, klokken var sandelig blevet et, da de lagde til bryggen. Saa vilde Yngvar Lie følge hende hjem til Ekeli. Hun var ikke spor ræd for at gaa alene, men han vilde absolut.

[121] Hun syntes nok, at han var lidt rar, men det kunde jo aldrig falde hende ind, at han vilde fri naturligvis.

I begyndelsen snakkede de om ingenting, men da de netop var kommet saa langt som forbi den første bænken under lindetræerne, saa begyndte det.

«Jah» – sagde saa Yngvar Lie, saadan langtrukket, som han pleiede – «det er tungt at tænke paa at skulle gaa ensom gennem verden ogsaa.»

«Ja, det maatte være tungt,» sagde Lollok naturligvis.

Han gik og slog i græsset langs grøftekanten med sin flotte tynde stok.

– «Men naar en er saa lykkelig at have fundet den, en elsker –»

«Ja, det maatte være rart,» sagde Lollok. For hun kunde ligesom skjønne, at han ventede et svar.

– «Saa ligger livet skjønt for en,» vedblev Yngvar og slog endda mere efter græsstraene.

«Ja det gjør det vel,» sagde Lollok.

– «Da skulde jeg arbeide da, naa det høieste; før jeg har vished, er ligesom min kraft lammet.»

«Uf da,» sagde Lollok. For det hørtes saa leit det om lammelse.

[122] «For vished maa man have,» sagde saa Yngvar ligesom truende, stoppede pludselig op og saa Lollok stivt ind i øinene, – «hvad siger du saa?»

«Jeg siger jo ingenting.» Lollok var meget forbauset i stemmen.

«Ja men – vil du?»

«Hvadfornoget?»

«Det som jeg har sagt nu naturligvis, vil du blive min elskede forlovede og siden min elskede hustru?»

«Er du gal?» Lollok gik baglængs, saa hun holdt paa at falde i grøften.

«Vil du?» Han fulgte efter hende lige bort til grøftekanten.

«Er du aldeles rusk?» Nu hoppede Lollik virkelig over grøften.

«Det er mit ramme alvor.»

«Ja, det er mit ogsaa, at jeg tror, du er ruskende gal.»

«Svar mig ja eller nei.»

«Nei, nei, nei,» sagde Lollik paa den anden side af grøften, jeg er jo ikke konfirmeret endda da, gut.»

«Den feil retter du jo snart,» sagde Yngvar Lie overlegent, «men du vil altsaa ikke.»

«Nei, jeg vil virkelig ikke, Yngvar.»

[123] «Naa saa, jasaa – jeg troede – jasaa, naar du ikke vil saa – adjø, frøken Bommen!»

«Adjø, Yngvar!»

Han vendte sig hurtig og gik nedover den mørke vei mellem lindetrærne. Hun blev staaende og lytte efter hans skridt nedover i mørket. Nu var han vist vond paa hende, det var saa leit, naar nogen var vond.

«Er du vond paa mig, Yngvar,» raabte hun nedover alléen.

Intet svar en god stund. Saa kom det langt dernedefra:

«Skal jeg komme igjen.»

«Langtifra,» raabte Lollik, tog tilbens og stormløb hjem.

– Nei noget saa rart!

At virkelig Yngvar Lie havde friet til hende! Uf saa ækkelt. Hvorledes ialverden kunde den dumme gutten finde paa det! Det var ikke det mindste moro heller. Alle veninderne snakkede altid om, hvor deiligt det var, naar herrer friede, og alt det om kjærlighed. Det var bare, fordi ingen endnu havde friet til dem, at de troede, det var saa gjildt. Det var leit og næsten flaut. Ja hun vilde ikke sige det til et menneske, ikke til far engang. Nei allermindst til far; hvor grusomt leit det maatte være at fortælle far og mor sligt noget. Den [124] væmmelige Yngvar Lie! Hun sovnedede ikke paa længe den nat, Lollik, saa meget hun havde faaet at tænke paa.

For efterpaa hun havde tænkt paa Yngvar Lie, kom hun til at tænke paa noget andet. Og det var paa en gut, som hun havde kjendt for længe, længe siden, vist over to aar siden. Det var endda Paul Borch, søn til amtmanden. Dengang de havde gaaet paa danseskole, og da de kjørte hjem sammen fra Næssund, da stjernerne var saa forfærdelig store.

Hvorledes levede han nu mon? Hans far var jo blevet forflyttet til Kristiania for tre aar siden, og saa hørte hun ikke mere til ham. Jo hun havde faaet julekort fra ham med «Glædelig jul» og «Godt nytaar» skrevet med en stiv, stor haandskrift, og saa havde hun skrevet ligedan igjen. Det var det hele.

Forresten havde hun seet i aviserne, at han havde faaet præceteris til artium. Og det havde staaet i aviserne hjemme om «vor gamle amtmands søn, som havde taget en saa glimrende eksamen». Det var ligesom der faldt nogen ære paa byen ogsaa.

Hvorledes ialverden kom hun til at tænke paa ham nu?

Du – hvor godt hun havde likt den gutten! Tænk om det havde været ham – – om det [125] havde været ham, som havde snakket saadan til hende, som Yngvar Lie gjorde iaften!

Lollik borede hovedet ned i hovedpuden. Aa gid! – Hvor forfærdelig rart det maatte være at sige ja. Saa stirrede hun med store øine ud i mørket. Ja ham vilde hun have, det var skraasikkert ogsaa det.

Men Paul Borch var vist ganske anderledes nu end dengang. Nu som han havde præceteris og al ting. Han var kanske lige saa ovenpaa som alle de andre herrerne nu, de vigtige poderne!

For det var det, som var saa forfærdelig hyggeligt, at han var saa generet og ulig de andre.

Aa hvor godt hun likte den gutten! Tænk om hun traf ham igjen, men det gjorde hun vel aldrig. Hun tænkte forresten sjelden paa ham nu – ja, undtagen naar hun lagde kabaler. For da lagde hun altid, om hun nogengang traf Paul Borch igjen. Gik ikke kabalen op, saa lagde hun om det samme straks igjen. Men det vidste ikke et menneske naturligvis.

Og alle mennesker skulde være blaa for nogen, nogen gang at faa vide det ogsaa!

[IV]

[126] Det var atter jul. Og Lollik glædede sig til julen, saadan over alle grænser. Først juleaften og alt det deilige hjemme. Og saa alle ballerne og dansemoroerne. End alle de, som kom hjem i julen da!

For hele høsten var der ikke stor moro hjemme i byen. Hyggeligt var der nok i Lolliks by, det manglede ikke paa det, men –

Sligt forfærdeligt veir det havde været ogsaa i høst, slud og regn, regn og slud og storm indimellem. Forresten kunde det være rigtig moro, naar det var storm ogsaa, naar det brød over skjærene favnehøit af hvidt skum; men saa var det jo de stakkars sjøfolkene igjen – uf, det var godt, det blev jul, for da pleiede det blive stilt.

Yngvar Lie havde været hjemme om sommeren, og nu var han alt kommet hjem til jul.

[127] Saa væmmelig kjedelig han var blevet efter det frieriet. Altid stiklede han paa hende og sagde hende imod, saadan overlegent. – Ikke derfor, han døde saamænd aldrig i synden, for Lollik gav ham det glatte lag igjen. Ikke et menneske anede det, som havde været mellem dem. Aldrig havde han hentydet til det heller siden den aften under lindetrærne. Men væmmelig var han bestandig.

Nei, naar folk bliver saadan, naar de frier, saa sagde, sandelig min hat, Lollik tak for sig. Ja virkelig vilde hun ønske, at ikke et menneske friede til hende mere.

Forresten nu gjorde Yngvar Lie kur til Magdalene Nilsen. Naar Magdalene gjorde sig rigtig grundig til for ham, kingsede og lo svært og vred paa sig, slig som hun pleiede, naar hun gjorde sig til, saa vendte Yngvar Lie den lange næsen sin om mod Lollik:

Se paa dette du – sagde næsen uden ord – her ser du en, som sætter tilbørlig pris paa mig her.

Og nu kan du have det saa godt, sagde næsen videre, for nu bryr jeg mig ikke det gran om dig – nu kan du gaa der nu!

Tilslut morede hun sig saa over ham, at hun maatte betro sig til en, og saa fortalte hun far det hele.

[128] Det var netop, naar far lagde sig paa sofaen for at sove middag, at han pleiede at faa alle Lolliks fortrolige meddelelser.

«Du far – tænk der er en, som har friet til mig.»

Far blev saa overrasket, at han reiste sig helt op igjen og kastede lureteppet af sig.

«Hvad er det du siger? Hvad er det for en kanalje?»

«Læg dig bare ned igjen – det er saa latterligt, ser du. – Ikke bliv sint da – du kan tro, jeg svarede ham nok – jeg klarede det brilliant, far, det var Yngvar Lie, ser du.»

«Den langnæsedede fyren!»

«Ja har du seet saadan evig lang næse – du kan vide, jeg sagde nei øieblikkelig – men nu er det saa latterligt, for nu er han saa vigtig ligeoverfor mig.»

«Du skulde sagt mig det straks,» sagde far alvorlig.

«Nei det var saa leit, men nu er det saalænge siden – du kan tro, han er latterlig nu.»

Hun lagde hovedet med det svære gule haar paa fars bryst. Han klappede det.

«Hvis der kommer en saadan igjen, saa skal du fortælle mig det – lover du mig det?»

[129] «Ja,» – men inde i sig tænkte Lollik: Likte jeg ham saadan forfærdelig godt, saa tror jeg ikke, jeg kunde fortælle noget menneske, ikke engang far, det med en eneste gang. Jeg maatte gjemme det en liden stund for mig selv – men bare en liden stund.

– – – Gik hun saa ikke her og var saa livende ræd for, at Jens Berentsen ogsaa tænkte paa noget saadant. Saa gode kamerater, de havde været, og skulde nu han blive ligesaa ækkel som Yngvar Lie.

Han havde været paa et udenlandsk handelskontor og kom hjem nogle dage før jul.

Tip top moderne!

Alting i orden, snip og slips og manschetter – aa gid, hvor tærtefin han var.

Snakkede lidt gebrokkent gjorde han sandelig ogsaa, han havde jo været udenlands et helt aar – laksko gik han med ude i sneen – jo han var saa fin, som det gik an at blive.

Og den sorte lokken i panden, han havde som gut, havde han endnu, men nu var den klippet og arrangeret.

Saadan som de havde glædet sig alle veninderne, til han skulde komme hjem.

Og det kunde været svært gjildt ogsaa, hvis det ikke havde været dette, som Lollok var blevet saa ræd for.

[130] For den første gang, hun traf ham, begyndte han saadan at – ja at gjøre kur altsaa.

«Du overtræffer mine dristigste forventninger som voksen,» sagde han den første gang, de mødtes.

«Hvorledes det – var jeg saa fæl som liden pige?»

«Nei du var sød – meget sød endogsaa – men nu er du altsaa – pardon – hm ja –»

«Snak kuns rent ud du, far,» sagde Lollok.

«Ja gjerne det – du er en henrivende ung dame.»

«Hvor ækkel du er, Jens Berentsen.»

«Du sagde jo selv, at jeg skulde sige, hvad jeg mente – bare disse lange, gule fletter –»

«Lad dem være, gut.»

«Vil du jeg skal sige mere?»

«Nei, nei jeg vil ikke.»

«Jo jeg vil – du vilde vække opsigt, hvorsomhelst du kom – du er kort sagt, som franskmanden siger –»

«Hold munden paa dig, Jens Berentsen.»

Det var fra den gang, Lollok blev ræd, han skulde fri.

Ja, hvis han begyndte, saa vilde hun holde for ørene og løbe sin vei! Uf for frierier ^[131] var saa høitidelige, og der kom saa meget leit efter.

Men Lollok bestemte sig til, at hun vilde være fuldstændig alvorlig ligeoverfor ham, saa kanske det ikke blev til noget alligevel.

[V]

^[132] Hun traf Jens Berentsen paa gaden hver dag nu. Det var umuligt at undgaa ham, hun forstod han maatte passe hende op. Naar de gik flere i følge, saadan alle de unge damer og herrer, var det ingen sag – det var bare moro da – men alene med ham vilde ikke Lollok være.

«Jeg mener du er ræd mig, jeg,» han kom hæsblæsende efter hende opover bakken til Ekeli, «du løber jo, som det gjaldt livet.»

«Ræd dig – er du rusk, du?»

«Ja, hvorfor maa jeg ikke følge dig hjem da?»

«Jeg løber som en vind, jeg, og da er det bare ækkelt at have følge.»

«Saa du synes det – det var forresten noget, jeg vilde fortælle dig – du husker vel Paul Borch?»

Jo, Lollok troede, at hun huskede ham.

«Jeg traf ham paa gaden inde i Kristiania ^[133] i forrige uge – han havde saadan lyst at komme herved paa klubballet tredjedag.»

«Her til byen!» Lollok syntes, der var noget, som stansede, hun vidste ikke, om det var hendes eget hjerte, eller hvad det var.

«Han havde kommet sig,» vedblev Jens Berentsen, «han var slet ikke værst nu – i gamle dage var han en styg plug, kan du vel huske.»

«Nei, det husker jeg slet ikke.»

«Nei, det er jo sandt, du hadde jo en «*faible*» for den figuren.»

«*Faible*,» vrængte Lollik, «jeg synes du skulde snakke norsk til saadanne dumrianer som mig.»

«Vær nu lidt hyggelig.»

«Jeg kan slet ikke udstaa at gaa saa langsomt, jeg,» sagde Lollik, «du kræker jo.»

«Skal vi kapspringe kanske?»

«Kom an!» Lollik tog paa sprang og stod alt med glødende kinder oppe ved porten til Ekeli, da Jens Berentsen endnu var nede i bakken.

«Nu kan du se, hvem som vandt,» raabte hun.

«Vent, vent,» raabte han.

Nei, saa dum var hun rigtignok ikke. Han maatte ikke indbilde sig, at hun vilde vente paa ham. Og Lollik løb.

[134] Men noget saa rart, som at Paul Borch kom hid til byen igjen! Det underlige var, at hun syntes, det var leit at snakke om det til nogen. De kunde gjerne tro, at hun glædede sig til, at han skulde komme.

Pyt san – det gjorde hun sandelig ikke – saa dum var hun da ikke.

Endelig fik hun da opsnuset, at han skulde være gjest hos konsul Berentsens. De var nok blevet venner, Jens Berentsen og han, siden de slos den aften oppe paa Næssund. Forresten var det nu stor stas med Paul Borch, alle i byen syntes, de kjendte ham forfærdelig godt nu. De unge pigerne undrede sig over, hvorledes han var – gid han var næsten berømt.

Sagde Lollik et par ord om ham, var det kort og affeiende. En gang var hun saa bange, hun var blevet rød, da de talte om ham – aa for en ustyrtelig skam det hadde været, om nogen hadde seet det!

Først tænkte hun, at hun vilde have sin nye hvide balkjole paa klubballet – men, nei sandelig om hun vilde pynte sig for ham. Bare den tanken var saa flau. Nei, hun vilde tage den gamle rosenrøde paa, den var evig god nok, saa hadde hun den nye hvide til Vaagaards store bal nytaarsdag.

Hun holdt paa at fortælle far i middagsstunden, ^[135] at Paul Borch skulde komme til klubballet, men saa fik hun det ikke til, det var ligesom ordene sad fast i halsen paa hende.

Han skulde komme tredjedags eftermiddag, den samme dag ballet var. Det var i skumringen, Lollok listede sig ud, sprang ned mod dampskibsbryggen og stod oppe paa bakken mellem de smaa husene og stirrede i halvmørket nedover mod bryggen. Der kom det svære skib, prustede og stønnede og lagde til bryggen – landgangen lagdes ombord – du alverden hvor sent alting gik idag – Lollok stirrede og stirrede. Der kom nogen iland, et par herrer, det kunde da ikke være nogen af dem!

Aa – – der var han. Ved siden af Jens Berentsen. Lolloks hjerte hamrede. Saa høi han var blevet, over et halvt hoved høiere end Jens. Saa vakkert han holdt hovedet.

Aa, hvor dum jeg er, sagde Lollok til sig selv og løb baggaderne hjem.

– Lollok maatte tænke paa den første dag hun som liden pige gik paa danseskole og dansede netop i den samme sal, da hun tredjedags aften kom ind i klubsalen. Det var de samme røde sofaer og den samme straalende oplysning, men nu sad der ældre damer i rad og række langs væggene, med fødderne paa de lange skamler. Og der var en summen og brusen af snak og latter. –

^[136] Lolloks øine fløi omkring.

Derborte ved døren stod han sammen med alle de gamle kamerater. Du, hvor pen han var! I samme øieblik angrede hun, at hun ikke havde taget sin nye hvide kjole. Uf, at hun skulde være saa dum ogsaa. Hun tog sig vist alt andet end godt ud i den gamle sjab!

Aa der kom han og Jens Berentsen tvers over gulvet til hende. Bare hun nu ikke blev stupende rød.

«Jeg ved ikke, om frøken Bommen kjender mig igjen?»

Han havde de samme nydelige tænderne.

Jo, Lollok kjendte ham da igjen.

«De er aldeles den samme,» han havde seet paa hende hele tiden. Ja nu var hun rød som blod, det følte hun – og saa denne væmmelige røde kjolen.

Men saa var det, ligesom hun samlede sig:

«Nei, jeg er slet ikke den samme,» sagde Lollik, «jeg er rigtignok forfærdelig forandret.»

«Nei, De er ikke» – han saa ufravendt og alvorlig paa hende.

«Men De er forandret» – hun havde spekuleret paa, om hun skulde sige du eller De, men naar han sagde «De», saa maatte jo hun ogsaa – forresten blev hun næsten som generet, fordi han saa saa længe paa hende.

[137] «Ja, jeg ved det,» sagde han rolig.

«Saa snakker De vel ogsaa mere nu,» sagde Lollik og lo.

«Nu husker jeg Deres latter,» sagde han dæmpet og langsomt, «nei, jeg er bange, at jeg er lige taus, som da jeg var gut.»

Hvor nydeligt Lollik syntes det var, at han talte saadan dæmpet.

«Men danse kan De vel nu?»

«Lidt bedre maaske.»

«Aa, hvor tung De var at trække paa.»

«Og saa snild De var.»

«Var jeg?» Hun lo igjen den morsomme, trillende latteren. Hendes egen stemme hørtes saa høi mod hans.

Jo, De er aldeles den samme,» sagde han igjen.

«Og De som er blevet saa flink.»

«Nei.»

«Jo – jeg burde vist genere mig rasende.»

«Jeg kan ikke tænke mig Dem generet.»

Ja, der kan en bare se, hvor dumme herrer er, tænkte Lollik, at han ikke forstaar, hvor forfærdelig generet jeg er nu, jeg snakker jo aldeles vildt.

«Husker De det ballet paa Næssund?»

Jo da, Lollik huskede det.

[138] «Det er et af mine smukkeste minder fra barneaarene.»

Lollik kunde ikke rigtig sige, hvori det stak, men fra det øieblik forstod hun, at han var kommet herved for hendes skyld, og at han var glad i hende.

Fra det øieblik brydde hun sig ikke det spor mere om sin gamle, røde kjole.

Men saa var det ogsaa den deiligste aften, hun havde oplevet.

Hvor de dansede, og hvor de snakkede, hun og Paul Borch. Der var for Lollik ingen andre end Paul Borch paa det bal.

Uden at de merkede det, sagde de «du» til hinanden. Da de saa opdagede det, gjorde ingen af dem nogen bemærkning om det, men vedblev at sige «du», som de havde gjort det den hele tid. Jens Berentsen sværmede om dem og var spydig og ærtede, men Lollik saa ham komplet ikke.

«Ved du Lollik, hvorfor jeg er kommet herved,» spurgte Paul, de havde listig faaet erobret sig et par stole, hvor de syntes de sad useet.

«Sig det da,» sagde Lollik.

«Forstaar du da ikke, jeg er glad i dig?»

«Jo.»

Lollik vidste ikke, enten hun svævede i [139] luften, eller hun sad paa en brøstfældig stol i den gamle klubsal borte ved et vindu, som trak ganske afskyelig.

«Er du – er du virkelig lidt glad i mig ogsaa?»

«Ja jeg er, Paul Borch.» Tænk det, som hun havde syntes maatte være saa rart at sige – og nu var det ikke det mindste underligt.

De sad stille en liden stund begge to, saa sagde Paul sagte:

«Jeg har været glad i dig, siden den danseskolen – hele tiden.»

«Har du – jeg ogsaa.»

«Du ogsaa!»

– – – Far og mor havde ikke været med paa det bal. Da Lollok kom hjem, fik hun saadan ustyrtelig lyst til at gaa ind til dem og fortælle dem dette vidunderlige med en eneste gang. Hun havde altid før tænkt, at hun maatte beholde det for sig selv en liden stund, men dette var altfor deiligt.

«Er dere vaagne?» Lollok kom med et tændt lys ind til far og mor.

Hun stod ved fodenden af deres senge med den rosenrøde kjole, det svære gule haar i en eneste krøl om det blussende ansigt, øinene straaledede og lyste, og lyset holdt hun høit over sit hoved.

[140] «Far og mor – jeg har forlovet mig!»

Far og mor reiste sig begge to op i sine senge.

«Men kjære barn, hvad er det du siger, hvem er det med?»

«Paul Borch naturligvis.»

«Paul Borch – er han her?»

«Ja naturligvis.»

«Men kjæreste barn, er du sikker paa dig selv i dette?» sagde mor.

«Lol – Lol – er nu dette noget, som varer?» sagde far.

«Ja i evighed.» Uvilkaarlig hævede hun lyset endda høiere, og øinene straaledede end sterkere.

– – – Slig huskede far og mor hende altid senere. Og de forstod mere og mere, at Lolloks lyse, unge sjæl den gang ikke havde grebet fejl.

Og Lollok og Paul gik ud i det brogede liv sammen!

Noter

- [n1.](#) gulvet] *rettet fra: Gulvet (trykkfeil)*
  - [n2.](#) naturligvis] *rettet fra: naturligvis (trykkfeil)*
  - [n3.](#) imorgen.»] *rettet fra: imorgen. (trykkfeil)*
  - [n4.](#) Det] *rettet fra: «Det (trykkfeil)*
  - [n5.](#) det?»] *rettet fra: det? (trykkfeil)*
  - [n6.](#) da!] *rettet fra: da.! (trykkfeil)*
  - [n7.](#) «Pyt] *rettet fra: Pyt (trykkfeil)*
  - [n8.](#) et] *rettet fra: er (trykkfeil)*
-

Dikken Zwilgmeyers *Paul og Lollik* er lastet ned gratis fra bokselskap.no